

Reformen av föräldraförsäkringen 2017 och nyanlända familjers integration i arbetliv och förskola

Ansvarig forskare/författare: Caroline Hall, Erica Lindahl, Malin Tallås Ahlzén och Anna Thoresson
IFAU

Utgivare: Försäkringskassan
Avdelningen för ledningsstöd och analys

Projektägare: Matilde Millares

Försäkringskassans
kontaktperson: Anna Persson
anna.persson@forsakringskassan.se
010-110 16 98 18

Webbplats:
www.forsakringskassan.se

Försäkringskassan har finansierat genomförandet av denna forskningsrapport. Författarna är ensamma ansvariga för rapportens innehåll.

Förord

En oro för att möjligheten till betald föräldraledighet fördröjde nyanlända mammors etablering på arbetsmarknaden ledde till att man från den 1 juli 2017 kraftigt begränsade rätten till föräldrapenning för föräldrar som invandrar med barn. Ett uttalat syfte med denna reform av föräldraförsäkringen var att minska de negativa konsekvenser som en långvarig föräldraledighet kan medföra för nyanlända mammors möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och integreras i andra delar av samhällslivet.

I denna rapport utvärderas hur reformen påverkade nyanlända mammors (och deras familjers) integration i det svenska samhället. Mer specifikt studeras effekter på nyanlända föräldrars användning av föräldrapenning, övriga inkomster, deltagande i SFI och barnens deltagande i förskola. Rapporten sammanfattar därmed resultaten från ett projekt finansierat av Försäkringskassan

Rapporten har skrivits av Malin Tallås Ahlzén, Caroline Hall (projektledare), Erica Lindahl och Anna Thoresson, alla anställda eller knutna till IFAU.

Forskarna ansvarar för studiens design, genomförande, analyser och slutsatser.

Stockholm, april 2024

Matilde Millares
Utrednings- och forskningsstrateg
Försäkringskassan, Avdelningen för Ledningsstöd och analys

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning.....	5
Summary.....	8
Inledning.....	9
Bidrag till litteraturen.....	10
Metod.....	10
Förväntade effekter	11
Disposition.....	11
Stöd till nyanlända familjer.....	12
Föräldrapenning och reformen 2017	12
Etablering och etableringsersättning	14
Andra tillgängliga förmåner och stöd.....	14
Tillgång till förskola.....	16
Data och metod.....	17
Datakällor och studiepopulation	17
Utfallsvariabler	18
Hur vi studerar effekterna av reformen 2017	19
Beskrivande statistik.....	22
Mammornas bakgrund och familjesituation.....	22
Mammornas inkomster.....	28
Resultat.....	32
Minskat uttag av föräldrapenning	32
Inga tydliga effekter av reformen på andra inkomstkällor	36
Ökning i SFI-deltagande men inte bara till följd av mindre föräldrapenning.....	40
Inga effekter på barnens inskrivning i förskola.....	43
Slutsats	45
Referenser	46
Bilaga A: Resultat för övriga mammor (ej samboende).....	49
Bilaga B: Ytterligare tabeller och figurer	55
Bilaga C: Ekonometriska modeller	63

Sammanfattning

En oro för att möjligheten till betald föräldraledighet fördröjde nyanlända mammors arbetsmarknadsetablering ledde till att man från den 1 juli 2017 begränsade rätten till föräldrapenning för föräldrar som invandrar med barn (se Prop. 2016/17:154 och SOU 2016:73). Innan reformen fick dessa föräldrar samma tillgång till föräldrapenning som andra föräldrar, vilket innebar att nyanlända med barn under åtta år fick rätt till mer än ett års föräldrapenning för vart och ett av sina barn. Till följd av reformen fick de upp till 380 färre föräldrapenningdagar per barn. Hur stor minskningen blev berodde på barnets ålder. Ett uttalat syfte med reformen var att minska de negativa konsekvenser som en långvarig föräldraledighet kan medföra för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden och integreras i andra delar av samhällslivet (Prop. 2016/17:154).

I denna rapport undersöker vi hur denna reform av föräldraförsäkringen påverkade nyanlända mammors (och deras familjers) integration i det svenska samhället. Vi fokuserar på mammor som kommer från länder utanför EU/EES, av vilka majoriteten är flykting- eller anhöriginvandrare, och undersöker vilka effekter reformen fick på uttaget av föräldrapenning, andra inkomstkällor, deltagande och betyg i svenska för invandrare (SFI) och barnens inskrivning i förskola under de första två åren i Sverige.

Vi utvärderar reformens effekter genom att jämföra mammor (och familjemedlemmar) som bosatte sig i Sverige före och efter reformen den 1 juli 2017, med motsvarande skillnad mellan mammor som bosatte sig i Sverige före och efter den 1 juli föregående två år. Vi utnyttjar också att nyanlända familjer påverkades olika av reformen beroende på barnens ålder och jämför familjer som invandrade med barn i olika åldrar. Genomgående i analysen skiljer vi på skäl för uppehållstillstånd: om de nyanlända mammorna kommit som flyktingar/skyddsbehövande eller som anhöriga till en flykting, eller om de själva eller deras make kommit till Sverige för arbete/studier. I den senare gruppen är det nästan alltid pappan som kommit för arbete/studier, medan mamman fått uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning. Nyanlända i gruppen flyktingar/skyddsbehövande och deras anhöriga har rätt att delta i etableringsinsatser vid Arbetsförmedlingen, medan detta inte gäller familjer där någon av föräldrarna kommit till Sverige för arbete eller studier.

Föräldrapenning var en betydelsefull inkomstkälla för mammorna före reformen

Vi börjar med att beskriva nivån och källorna till de inkomster som nyanlända familjer har de två första åren i Sverige. För gruppen flykting/skyddsbehövande och deras anhöriga ligger medianen för familjens disponibla inkomst strax över vad SCB definierar som låg ekonomisk standard och den utgörs till stor del av etableringsersättning, vilket betyder att föräldrarna deltar i etableringsinsatser på Arbetsförmedlingen. Föräldrapenning står också för en relativt stor del av inkomsterna, speciellt för mammorna. Intressant att notera är att inkomsterna är ungefär lika stora för mammorna och papporna (något lägre för mammorna). I gruppen som kommit hit för arbete/ studier och deras anhöriga är inkomsterna på hushållsnivå högre eftersom pappan ofta har arbete. Mammorna i denna

grupp – som inte är berättigad att delta i Arbetsförmedlingens etablering – har däremot mycket låga egna inkomster.

Reformen ledde till minskat uttag av föräldrapenning

Vår utvärdering av reformens effekter visar att den ledde till en tydlig minskning av föräldrapenningsuttaget bland både mammor och pappor under de två första åren efter bosättning i Sverige. Mammorna i båda grupperna av nyanlända minskade sitt uttag av föräldrapenning med i genomsnitt ca 80 dagar, vilket motsvarar en minskning med 30–40 procent. Minskningen för papporna motsvarade ca 40 dagar i gruppen flyktingar/skyddsbehövande och ca 10 dagar i gruppen som kommit till Sverige för arbete/studier, vilket motsvarar minskningar med ca 35 och 20 procent för respektive grupp. Våra beräkningar tyder vidare på att en typisk nyanländ familj, till följd av reformen, har betydligt färre sparade föräldrapenningsdagar två år efter bosättning i Sverige jämfört med familjer som kom till Sverige före reformen.

Inga tydliga effekter av reformen på andra inkomstkällor

Vi observerar en ökning i etableringsersättning, men drar slutsatsen att ökningen *inte* beror på begränsningen av antalet föräldrapenningsdagar utan att den i stället måste ha en annan förklaring. Exakt vilken kan vi inte fastlägga i denna rapport.

Vi finner att nyanlända föräldrar som folkbokfördes i Sverige hösten 2017 och som tillhör gruppen flyktingar/skyddsbehövande i högre grad deltog i aktiviteter vid Arbetsförmedlingen jämfört med de som folkbokfördes tidigare. Vi ser nämligen en ökad inkomst från etableringsersättning för just denna grupp. Vidare analyser visar dock att denna ökning inte drivs av föräldrapenningreformen; vi ser nämligen en liknande utveckling för nyanlända familjer som folkbokfördes vid samma tidpunkt, men som inte påverkades av reformen (antingen för att de inte hade några barn eller för att barnen var för unga eller gamla för att de skulle beröras av reformen). Att minskningen i föräldrapenningen sammanföll med en ökning i etableringsersättning är också en delförklaring till varför den disponibla inkomsten i gruppen flyktingar/skyddsbehövande inte minskade i och med reformen; minskningen i inkomster från föräldrapenning motsvarades av en lika stor ökning i ersättning till följd av aktiviteter vid Arbetsförmedlingen (i huvudsak etableringsersättning) och försörjningsstöd. Vi ser inte heller några effekter på arbetsinkomster under vår relativt korta uppföljningsperiod.

För nyanlända föräldrar som kommit till Sverige för arbete/studier och deras anhöriga verkar reformen framför allt ha inneburit minskad föräldrapenning och det finns vissa tecken på att det haft en negativ effekt på mammornas disponibla inkomst.

Inga tydliga effekter på deltagande i SFI eller barnens inskrivning i förskola

I linje med att vi inte finner några effekter av föräldrapenningreformen på inkomster från andra källor finner vi inte heller att reformen i sig påverkade sannolikheten att barnen är inskrivna i förskola eller några tydliga tecken på att

den ökade deltagandet i SFI. Vi ser dock ett ökat deltagande i SFI bland de mammor som folkbokfördes just hösten 2017 jämfört med de som folkbokfördes tidigare. Denna ökning finns både för gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga och gruppen arbete/studier och deras anhöriga. För barn till gruppen flyktingar/skyddsbehövande ser vi även tecken på en tidigare inskrivning i förskola. Dessa mönster syns dock även för grupper som bosatte sig i Sverige samtidigt men som inte påverkades av föräldrapenningreformen, vilket återigen betyder att de, i alla fall delvis, måste förklaras av andra förändringar än begränsningen i antalet föräldrapenningdagar.

Summary

Concerns that paid parental leave might delay the labor market integration of newly arrived families led to a restriction of parental benefits for parents who immigrate with children to Sweden, effective from July 1, 2017. Before the reform, these parents had the same access to parental benefits as other parents, which meant that newly arrived parents with children under eight years old were entitled to more than a year of parental leave for each child. As a result of the reform, they received up to 380 fewer days of parental benefits per child. The extent of the reduction depended on the child's age.

In this report, we investigate how this reform affected the integration of newly arrived mothers and their families into Swedish society. We focus on mothers who come from countries outside the EU/EEA, the majority of whom are refugees or family-related immigrants. We examine the effects of the reform on parental benefit uptake, other income sources, participation in Swedish for immigrants (SFI), and children's enrollment in preschool during their first two years in Sweden.

To evaluate the reform's effects, we compare mothers (and family members) who settled in Sweden before and after the reform on July 1, 2017, with a corresponding difference between mothers who settled in Sweden before and after July 1 of the preceding two years. We also compare newly arrived families with children in different ages and thereby differently affected by the reform. Throughout the analysis, we distinguish between reasons for residence permits: refugees/asylum seekers or as family members of a refugee, and if they themselves or their spouse came to Sweden for work/study.

We find a clear reduction in parental leave uptake for both mothers and fathers during the first two years after settling in Sweden. However, the reform did not have clear effects on other income sources such as labor income, benefits conditioned on activities at PES or other economic benefits. We also find it unlikely that the reform itself significantly impacted participation in **Swedish for Immigrants (SFI)** or the likelihood of children being enrolled in **preschool**. However, we do observe an increase among newly arrived immigrants over time in their use of benefits conditioned on activities at PES as well as an increase in both SFI participation among the parents and earlier enrollment in preschool among the children, but these patterns are also observed in groups that settled in Sweden simultaneously but were not affected by the parental leave benefits reform.

Inledning

Sverige har ett högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnor och de flesta barn deltar tidigt i förskoleverksamhet. Återgång till arbete efter barnafödande och väl utbyggd förskola är två viktiga komponenter i den svenska välfärdsmodellen, vilka sannolikt har stor betydelse för såväl mammors framtida inkomster som barns framtida skolgång och förutsättningar att lyckas i yrkeslivet.¹ Samtidigt finns det en grupp som uppvisar helt andra mönster i dessa sammanhang och det är familjer som nyligen invandrat till Sverige. Forslund m.fl. (2017) visar att endast 20–40 procent av de kvinnor som invandrat av icke-arbetsrelaterade skäl deltar på arbetsmarknaden fem år efter invandring. Detta kan jämföras med den genomsnittliga sysselsättningsgraden bland kvinnor som är omkring 80 procent.² Även deltagandet i förskola är lägre bland utrikes födda barn än bland barn som är födda i Sverige (SOU 2020:67). Samtidigt visar forskning från andra länder att förskolan är särskilt viktig för invandrade barns skolresultat (se t.ex. Cornelissen m.fl. 2018; Drange och Telle 2017). Det finns därför anledning att fundera över nyanlända föräldrars, speciellt mammors, incitament och möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och låta sina barn delta i förskola. Vi har idag begränsad kunskap om framgångsrika arbetssätt för att påskynda nyanlända mammors etablering på arbetsmarknaden, liksom deras barns deltagande i förskola.

Det finns dock ett par studier som har studerat betydelsen av tillgång till föräldrapenning för personer som invandrar till Sverige med barn och dessa indikerar att möjligheten till föräldrapenning kan försena nyanlända mammors inträde på arbetsmarknaden (se Duvander och Olsson 2012 och Vikman 2013). En oro för att möjligheten till betald föräldraledighet fördröjde nyanlända mammors arbetsmarknadsetablering ledde till att man från den 1 juli 2017 begränsade rätten till föräldrapenning för föräldrar som invandrar med barn (se Prop. 2016/17:154 och SOU 2016:73). Innan reformen fick dessa föräldrar samma tillgång till föräldrapenning som andra föräldrar, vilket innebar att nyanlända med barn under åtta år fick rätt till mer än ett års föräldrapenning för vart och ett av sina barn. Till följd av reformen fick de upp till 380 färre föräldrapenningdagar per barn. Hur stor minskningen blev berodde på barnets ålder. Ett uttalat syfte med reformen var att minska de negativa konsekvenser som en långvarig föräldraledighet kan medföra för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden och integreras i andra delar av samhällslivet (Prop. 2016/17:154).

Syftet med denna rapport är att undersöka om begränsningen i rätten till föräldrapenning för föräldrar som invandrar med barn påverkade nyanlända barnfamiljers integration i det svenska samhället. Vi fokuserar på mammor som invandrat från länder utanför EU/EES, av vilka majoriteten är flykting- eller anhöriginvandrare, och undersöker vilka konsekvenser reformen fick för deras

¹ Forskning från flera olika länder har funnit att deltagande i förskola har positiva effekter på barns utbildningsutfall, speciellt bland barn med socioekonomisk svagare bakgrund; se t.ex. Dietrichson m.fl. (2020) och Duncan m.fl. (2022) för forskningsöversikter.

² Se t.ex. <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Jamstalldhet/Kvinnor-pa-arbetsmarknaden---internationellt/>.

(och deras partners) inkomster, inkomstkällor och aktiviteter under de första två åren i Sverige. Framför allt är vi intresserade av om mammorna deltar i någon arbetsmarknadsrelaterad aktivitet och om barnen går i förskola.

Bidrag till litteraturen

Rapporten bidrar till litteraturen om effekter av olika typer av insatser för att förbättra arbetsmarknadsintegrationen bland nyanlända flyktingar och andra nyanlända som invandrat av icke-arbetsrelaterade skäl. Flera studier från andra länder finner positiva effekter av olika typer av integrationsprogram, t.ex. språkutbildning (Sarvimäki och Hämäläinen 2016; Lochmann m.fl. 2019; Arendt Nielsen m.fl. 2021), lönesubventioner (Clausen m.fl. 2009) och hjälp med att söka jobb (Battisti m.fl. 2019).³ I en svensk kontext finner Joona och Nekby (2012) positiva sysselsättningseffekter av intensiva förmedlingsinsatser och Dahlberg m.fl. (2020; 2023) av en kombinationsinsats bestående av bland annat intensiv språkträning och praktik. Båda dessa studier finner emellertid mindre tydliga effekter för nyanlända kvinnor än för män. Vidare visar Joona (2020) att många nyanlända kvinnor gör avbrott från sitt deltagande i etableringsinsatser för att vara föräldralediga. Den reform som utvärderas i denna rapport innebar att möjligheten för nyanlända föräldrar att få ekonomisk ersättning utan att delta i etableringsinsatser begränsades. Som nämndes ovan var en förhoppning att förändringen skulle snabba på ansträngningarna att närma sig arbetsmarknaden.

Det finns också några tidigare studier som undersökt effekterna av minskade bidrag till nyanlända flyktinginvandrare. Tre av dessa studier undersöker effekterna av en reform i Danmark 2002 som kraftigt minskade försörjningsstödet för nyanlända flyktingar. Huynh m.fl. (2007), Rosholm och Vejlin (2010) och Andersen m.fl. (2019) finner alla att reformen inledningsvis ledde till en tydlig ökning av sysselsättningen. Men samtidigt lämnade fler nyanlända kvinnor arbetskraften då incitamenten att delta i introduktionsinsatser minskade när deras män fick högre inkomster (Andersen m.fl. 2019). Medan reformen ledde till ökade arbetsinkomster för vissa hushåll, visar Andersen m.fl. (2019) att den på samma gång ledde till en stor och bestående minskning i disponibel inkomst för majoriteten av hushållen som fortfarande var beroende av välfärdsförmåner. Detta ledde i sin tur till andra negativa effekter för familjerna: egendomsbrotten ökade bland vuxna och bland barnen syns ett lägre deltagande i förskola och sämre skolresultat. Begräsningen i föräldrapenningen som vi studerar i denna rapport innebar inte nödvändigtvis att inkomsttransfereringarna till de nyanlända familjerna minskade eftersom de kan vara berättigade till andra förmåner, t.ex. försörjningsstöd eller etableringsersättning. Det senare kräver dock att individen deltar i etableringsinsatser, vilket kan ses som ett närmande till arbetsmarknaden.

Metod

Vi undersöker effekterna av begräsningen i rätten till föräldrapenning genom att jämföra de som bosatte sig i Sverige före och efter reformen den 1 juli 2017, med motsvarande skillnad mellan de som bosatte sig i Sverige före och efter den 1 juli föregående två år. Jämförelsen med tidigare invandringskohorter justerar för generella säsongsvariationer i exempelvis invandringsmönster,

³ Se Foged m.fl. (2022) och Engdahl m.fl. (2023) för översikter över denna litteratur.

arbetsmarknadsläge och uttag av föräldrapenning. För att undersöka om eventuella beteendeförändringar verkligen drivs av föräldrapenningsreformen, och inte av andra förändringar i integrationspolitiken eller i ekonomin som inträffade vid ungefär samma tidpunkt, utnyttjar vi också att familjerna påverkades olika av reformen beroende på barnens ålder och jämför familjer som invandrade med barn i olika åldrar. Uppföljningsperioden är de två första åren i Sverige sedan bosättningsdatum.

Förväntade effekter

Reformen har påskyndat nyanlända familjers integration i det svenska samhället om minskningen i rätten till föräldrapenning lett till att föräldrarna i högre grad närmar sig arbetsmarknaden och barnen i högre grad deltar i förskola. Reformen skapar ekonomiska incitament för nyanlända familjer att gå i den riktningen då en minskad möjlighet till föräldrapenning skapar behov av andra försörjningskällor. Vägen till arbetsmarknaden för nyanlända går ofta via Arbetsförmedlingen och ett intressant utfall är därför om individerna deltar i aktiviteter vid Arbetsförmedlingen.

Vi börjar med att undersöka hur reformen påverkade uttaget av föräldrapenning under de två första åren i Sverige. Därefter undersöker vi om och hur den minskade tillgången till föräldrapenning påverkade inkomsterna från andra källor, så som ersättning kopplad till deltagande i aktiviteter vid Arbetsförmedlingen (i huvudsak etableringen), men även försörjningsstöd och arbetsinkomster. Vad vi ska förvänta oss för effekter på dessa utfall varierar till viss del beroende på anledning till att den nyanlända kommit till Sverige. Det är, till exempel, endast nyanlända som kommit till Sverige av skyddsskäl och deras anhöriga som har rätt att delta i insatser inom ramen för etableringen, varför vi inte ska förvänta oss ett ökat deltagande i denna typ av insatser bland alla grupper av nyanlända. Vidare är det tveksamt om vi ska förvänta oss några större effekter på arbetsinkomster under en så pass kort uppföljningsperiod som två år då det vanligtvis tar betydligt längre tid för nyanlända, i synnerhet nyanlända kvinnor, att etablera sig på arbetsmarknaden (se Ansala m,fl, 2022; Åslund m,fl, 2017; Engdahl m,fl, 2023).

Utöver potentiella effekter på olika inkomstkällor är vi intresserade av om de nyanlända som påverkades av reformen i högre grad deltar i svenska för invandrare (SFI) och om barnen i högre grad är inskrivna i förskola. Huruvida vi ska förvänta oss effekter på dessa utfall beror dock på hur reformen påverkade föräldrarnas uttag av föräldrapenning och andra inkomstkällor.

Disposition

Rapporten är disponerad enligt följande: Vi börjar med att ge en beskrivning av vilket stöd olika grupper av nyanlända kan få från samhället både för att närma sig arbetsmarknaden och till sin försörjning. Vi beskriver där hur antalet föräldrapenningdagar nyanlända föräldrar har rätt till drastiskt minskade i och med reformen 2017. Därefter presenterar vi våra data och den metod vi använder för att utvärdera reformens effekter. I avsnittet som följer ger vi en utförlig beskrivning av vår studiepopulation, både vad gäller individernas bakgrund och hur de försörjer sig under den första tiden i Sverige. Efter det följer en redovisning av reformens effekter. Vi visar hur reformen påverkade uttaget av föräldrapenning, inkomster från andra källor, deltagande och betyg (godkänt eller ej) i SFI och barnens inskrivning i förskola. Vi avslutar med att sammanfatta våra resultat.

Stöd till nyanlända familjer

Sverige har, i ett europeiskt perspektiv, länge haft en hög flyktinginvandring (se t.ex. Dustmann m.fl. 2017). De flesta nyanlända i Sverige har sitt ursprung utanför EU/EES och har framför allt kommit som flyktingar, skyddsbehövande eller som anhöriga. I den här rapporten fokuserar vi på nyanlända familjer som har barn under åtta år, vilka utgör en betydande andel av alla nyanlända: Bland kvinnor som invandrade till Sverige 2014 från länder utanför EU/EES, kom 44 procent med åtminstone ett barn under åtta år; bland män var motsvarande andel 26 procent (SOU 2016:73). Nyanlända familjer som har fått uppehållstillstånd i Sverige kan vara berättigade till olika typer av stöd från det svenska välfärdssystemet.⁴ I detta avsnitt beskriver vi tillgängliga ersättningar och stöd för arbetsmarknadsintegration samt reglerna för förskola. Vi börjar med att beskriva reglerna kring föräldrapenning och vad reformen 2017 innebar.

Föräldrapenning och reformen 2017

Precis som alla föräldrar i Sverige (med barn i förskoleåldern) har nyanlända föräldrar rätt till föräldrapenning under en viss tid. Den svenska föräldraförsäkringen är generös i ett internationellt perspektiv. Föräldrar är tillsammans berättigade till 480 dagar med föräldrapenning per barn⁵ som kan användas under barnets 12 första levnadsår.⁶ Innan 2017 omfattade samma regler även de som invandrade med barn, vilket innebar att familjer som redan hade barn då de bosatte sig i Sverige blev berättigade till mer än ett års föräldrapenning per barn. Ersättningen uppgick till ca 7 500 kr per månad för personer som inte tidigare arbetat i Sverige. En oro för att tillgången till föräldrapenning fördröjde nyanlända mammors inträde på den svenska arbetsmarknaden ledde till att man från den 1 juli 2017 begränsade rätten till föräldrapenning för denna grupp (se prop. 2016/17:154).

Sedan den 1 juli 2017 baseras nyanlända föräldrars rätt till föräldrapenning på barnens ålder vid bosättningsdatumet i Sverige. För barn som har fyllt ett år men inte två år vid bosättning i Sverige får föräldrarna tillsammans 200 dagar med föräldrapenning och för barn som har fyllt två år får de endast 100 dagar.⁷ För barn som ännu inte fyllt ett år när de bosätter sig i Sverige är rätten till föräldrapenning oförändrad, dvs. föräldrarna är fortsatt berättigade till 480 dagar med föräldrapenning. Figur 1 visar hur antalet föräldrapenningdagar varierar med barnets ålder efter reformen och illustrerar att det för vissa

⁴ Se t.ex. Engdahl m.fl. (2023) för en mer utförlig beskrivning av vilka stöd nyanlända familjer kan få från det svenska samhället.

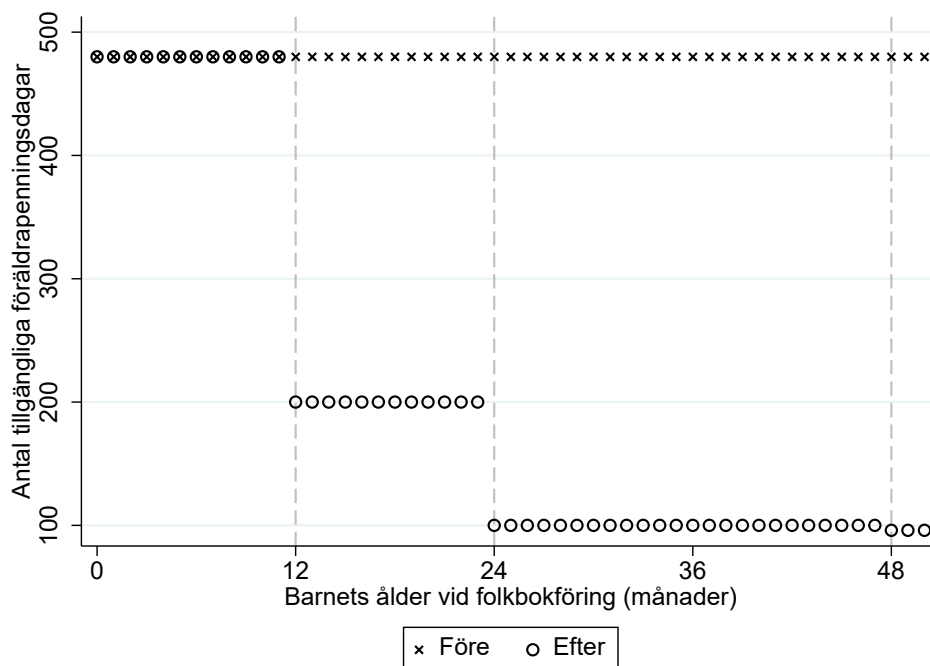
⁵ Har föräldrarna tidigare arbetat och får inkomstbaserad föräldrapenning är 90 dagar reserverade till vardera föräldern. För barn födda före 2016 är endast 60 dagar reserverade. Föräldrar som får föräldrapenning på grundnivå kan välja hur de vill dela upp dagarna.

⁶ För barn födda före 2014 kan föräldrapenning endast användas till barnet fyller åtta år. För barn födda efter 2014 kan endast 96 dagar sparas efter barnets fyraårsdag.

⁷ Begränsningen utformades så att rätten till föräldrapenning för olika åldersgrupper ungefär motsvarar ett genomsnittligt uttag av föräldrapenning.

familjer innebar en stor skillnad i antalet dagar med föräldrapenning de var berättigade till beroende på om de bosatte sig i Sverige före eller efter den 1 juli 2017.⁸

Figur 1 **Antal föräldrapenningdagar föräldrar är berättigade till beroende på barnets ålder vid bosättning i Sverige, före och efter reformen 2017**

Det var alltså datumet för bosättning i Sverige som bestämde huruvida en nyanländ familj påverkades av reformen eller inte. Försäkringskassan utgår från Socialförsäkringsbalken (2010:110) för att avgöra bosättningsdatum och därmed också individens rätt till föräldrapenning. För att betraktas som boende i Sverige enligt lagen måste föräldern (och barnet) ha anlänt till Sverige och ha fått ett uppehållstillstånd som sträcker sig minst ett år framåt.

Familjer som bosatte sig i Sverige under det första halvåret 2017 omfattades av särskilda övergångsregler: Om de tog ut föräldrapenning innan reformen genomfördes den 1 juli omfattades de av de tidigare mer generösa reglerna. Om de däremot tog ut föräldrapenning först efter den 1 juli omfattades de i stället av de nya mer restriktiva reglerna. Deras eget beteende vad gäller föräldrapenninguttag påverkade därmed hur många dagar med föräldrapenning de blev berättigade till (även om många nyanlända föräldrar sannolikt var omedvetna om detta). För att begränsa betydelsen av detta för våra resultat exkluderar vi individer som bosatte sig i Sverige under det andra kvartalet 2017 från våra analyser.⁹

⁸ Tabell B1 och B2 i bilaga B visar mer detaljerat hur antalet dagar med föräldrapenning varierar beroende på barnets ålder och datum för bosättning.
⁹ Figur B1 visar att övergångsreglerna framför allt påverkade de som bosatte sig i Sverige under andra kvartalet 2017; de som bosatte sig i Sverige under första kvartalet 2017 tar ut en liknande mängd föräldrapenning som de som bosatte sig här vid en tidigare tidpunkt.

Etablering och etableringsersättning

Den största gruppen i vår studiepopulation är flyktingar och andra skyddsbehövande som har fått tillfälligt uppehållstillstånd¹⁰ samt deras återförenade familjemedlemmar. Dessa personer är berättigade till etableringsinsatser vid Arbetsförmedlingen. Inom etableringen får deltagarna en individuell plan som anger vilka aktiviteter de ska delta i för att stärka sina möjligheter att få ett arbete. Insatserna kan pågå upp till två år och omfattar aktiviteter såsom språkstudier, förberedande utbildning, arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik och stöd vid jobbsökande.¹¹ De vanligaste aktiviteterna är förberedande eller orienterande utbildning, studier i svenska (SFI) och samhällsorientering (Joonä 2020). Under tiden insatserna pågår har deltagarna rätt till etableringsersättning.

Arbetsförmedlingen har varit ansvarig för nyanländas arbetsmarknadsetablering sedan 2010, men det var först från den 1 januari 2018 som etableringen formellt blev ett arbetsmarknadspolitiskt program (se prop. 2016/17:175). De som påbörjade etableringen innan 2018 omfattades av det gamla regelverket, medan de som registrerades 2018 och senare omfattades av det nya etableringsprogrammet. Även om nyanlända flyktingar och deras anhöriga redan tidigare hade rätt till en etableringsplan innebar regeländringarna 2018 en del förändringar. Exempelvis blev det tydligare att det är Arbetsförmedlingen som bestämmer över planens innehåll och sanktioner kunde bli aktuella på fler grunder (t.ex. om individen missköter sitt arbetssökande). Vid samma tidpunkt infördes en utbildningsplikt för deltagare i etableringsprogrammet som inte har en avslutad gymnasieutbildning. Utbildningsplikten innebär att Arbetsförmedlingen kan kräva att de nyanlända deltar i SFI, samhällsorientering och utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att de ska få ta del av etableringsersättningen.

Etableringsersättningen uppgår till 308 kr per dag (skattefritt). Därutöver får deltagare som har barn ett tillägg som uppgår till mellan 800 och 4500 kr/månad och hushåll, beroende på antalet barn och barnens ålder.¹² Etableringsprogrammet är vanligtvis på heltid, men deltagande på deltid är möjligt om personen exempelvis arbetar eller är föräldraledig. Etableringsersättning lämnas i dessa fall på deltid. Joonä (2020) visar att det är relativt vanligt att kvinnor gör avbrott i etableringen för att vara föräldralediga.¹³

Andra tillgängliga förmåner och stöd

Nyanlända som inte är berättigade till insatser inom etableringen men som likväl behöver stöd för att hitta ett jobb kan registrera sig som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen. Till denna grupp hör exempelvis partners till personer som invandrat för att arbeta eller studera. Utöver stöd i arbetssökandet har

¹⁰ Tidigare fick vanligtvis individer som beviljats skydd i Sverige permanent uppehållstillstånd, men sedan en lagändring i juli 2016 är tillfälliga uppehållstillstånd normen.

¹¹ Se exempelvis Qi m.fl. (2019) och Joonä (2020) för en mer detaljerad beskrivning.

¹² Samtliga belopp som anges i texten gäller för den studerade tidsperioden (dvs. 2017–2019).

¹³ Av de kvinnor som skrevs in på etableringsprogrammet 2013 gjorde ca 20 procent ett avbrott under första året, och drygt 20 procent gjorde ett avbrott under tredje året (programmet kan löpa längre än två år om aktivitetsgraden inte har varit på heltid, eller personen har gjort avbrott i sitt deltagande).

Arbetsförmedlingen möjlighet att erbjuda olika arbetsmarknadspolitiska program (exempelvis arbetspraktik eller arbetsmarknadsutbildning) till personer som har svårt att hitta jobb. Det finns också subventionerade anställningar som riktar sig specifikt till personer som nyligen invandrat. Nyanlända som deltar i arbetsmarknadspolitiska program är berättigade till ekonomisk ersättning, medan de som är öppet arbetslösa generellt inte är berättigade till arbetslöshetsersättning då detta kräver tidigare anställning i Sverige. Nyanlända som har tillräckliga språkkunskaper och vill förbättra sina kvalifikationer kan också utbilda sig inom Komvux eller vid högskola/universitet. I alla svenska kommuner erbjuds dessutom utbildning i grundläggande svenska ("Svenska för invandrare", SFI). Studenter är vanligtvis berättigade till studiemedel, men detta gäller inte deltagare i SFI.

Nyanlända familjer som inte kan försörja sig på annat sätt kan ansöka om ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd från sin kommun. Detta stöd är behovsprövat. Det är också vanligt att kommunerna erbjuder insatser för att förbättra arbetsmarknadsutsikterna för mottagare av ekonomiskt bistånd, men typen och omfattningen av dessa insatser varierar mellan kommuner; se Forslund m.fl. (2019). Tabell 1 sammanfattar de olika ersättningar och stöd för arbetsmarknadsintegration som kan vara aktuella för nyanlända invandrare med barn.¹⁴

Tabell 1 Aktiviteter och ersättningar (månadsvis) som finns tillgängliga för nyanlända föräldrar som står utanför arbetsmarknaden

Flyktingar och familjemedlemmar	Övriga nyanlända
<i>Etableringsprogrammet</i> (7 268–10 968 kr ^a , skattefritt)	
<i>Stöd vid arbetssökande, AF</i> (0 kr ^b)	<i>Stöd vid arbetssökande, AF</i> (0 kr ^b)
<i>Svenska för invandrare</i> (0 kr)	<i>Svenska för invandrare</i> (0 kr)
<i>Föräldrapenning</i> (7 500 kr)	<i>Föräldrapenning</i> (7 500 kr)
<i>Reguljär utbildning</i> (kräver tillräckliga språkkunskaper) (2 848 kr ^c + studielån)	<i>Reguljär utbildning</i> (kräver tillräckliga språkkunskaper) (2 848 kr ^c + studielån)
<i>Ekonomiskt bistånd</i> (om inga andra möjligheter till försörjning) (behovsprövat)	<i>Ekonomiskt bistånd</i> (om inga andra möjligheter till försörjning) (behovsprövat)

Anm: Tabellen redogör för aktiviteter och ersättningar som finns tillgängliga för nyanlända föräldrar som saknar sysselsättningshistorik i Sverige. Beloppen som anges motsvarar aktivitet på heltid. ^{a)} Lägsta och högsta ersättning under en månad med 21 arbetsdagar (beloppet varierar beroende på antal barn och barnens ålder). ^{b)} Arbetssökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program är dock berättigade till ersättning. ^{c)} Studiebidsbetsbelopp år 2017 per 4-veckorsperiod.

¹⁴ Utöver de ersättningar som listas i Tabell 1 får alla föräldrar barnbidrag och familjer med låg inkomst kan dessutom vara berättigade till bostadsbidrag.

Tillgång till förskola

Beroende på ålder och vilka aktiviteter föräldrarna ägnar sig åt kan barnen ha rätt till förskola. Kommunerna måste erbjuda förskola till barn från ett års ålder om båda föräldrarna arbetar eller studerar. Eftersom förskolans uppdrag inte bara är att göra det möjligt för föräldrar att arbeta och studera, utan också att främja barns utveckling och lärande, erbjuds förskola även till barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga med ett yngre syskon (men vanligtvis under färre timmar per vecka, dock minst 15 timmar). Barn måste också erbjudas en förskoleplats om de bedöms ha särskilda behov på grund av sin hemmiljö. Det kan exempelvis handla om barn vars föräldrar har ett annat modersmål än svenska, eller om föräldrarna deltar i etableringsprogrammet eller något annat arbetsmarknadspolitiskt program.¹⁵

Avgiften för en förskoleplats baseras på hushållets inkomst (0–3 procent av inkomsten upp till ett maxbelopp) och blir lägre ju fler barn i familjen som går på förskola eller fritids. Från och med hösten det år barnet fyller tre år omfattas det av allmän förskola, vilket innebär avgiftsfri förskola under 15 timmar per vecka.

¹⁵ Asylsökande barn erbjuds förskola på samma villkor som andra barn.

Data och metod

I detta avsnitt beskriver vi våra data, vår studiepopulation och hur vi definierar olika begrepp som är centrala för analysen (såsom familj och datum för bosättning). Vi redogör också för hur vi metodmässigt går till väga för att studera effekterna av åtstramningen av föräldrapenningen på olika utfall.

Datakällor och studiepopulation

Analyserna i rapporten baseras på data från flera olika register som har länkats samman av Statistiska Centralbyrån (SCB). Datamaterialet kommer ursprungligen från ett flertal olika källor, såsom Migrationsverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och SCB.

Vår studiepopulation utgörs av familjer som nyligen invandrat till Sverige, där mamman kommer från ett land utanför EU/EES och vid bosättningsdatumet har minst ett barn under åtta års ålder.¹⁶ Vi definierar familjer utifrån mamman för att sedan inkludera en eventuell pappa och samtliga barn med hjälp av Flergenerationsregistret och Migrationsregistret.¹⁷ En individ tillåts endast vara del av en familj och vi tar bort de familjer där det finns flera olika pappor till barnen.¹⁸ Trots att alla familjemedlemmar inte nödvändigtvis bosätter sig i Sverige vid samma tidpunkt tillskriver vi hela familjen mammans datum för bosättning. I de fall föräldrarna inte anländer till Sverige tillsammans är det nämligen vanligast att barnen anländer tillsammans med mamman. I de flesta fall är det därmed mammans bosättningsdatum som avgör när föräldrarna först är berättigade till föräldrapenning. Vi använder datumet för folkbokföring (dvs. det datum individen registrerades hos Skatteverket som bosatt i Sverige) som mått på bosättningstidpunkt, då det är detta datum som vi kan observera i registerdata.¹⁹

Vår studiepopulation består av familjer som folkbokfördes i Sverige under första, tredje eller fjärde kvartalet 2015–2017. Vi utesluter de familjer som invandrade under andra kvartalet på grund av de övergångsregler som gällde 2017 (se föregående avsnitt). Vidare kräver vi att individerna finns kvar i Sverige under den tid vi studerar dem, vilket innebär att vi utesluter de som

¹⁶ Det är möjligt att invandra till Sverige fler än en gång och vi utgår från det första invandringsdatumet som finns registrerat vid Migrationsverket.

¹⁷ Att familjer definieras utifrån Flergenerationsregistret innebär att de båda biologiska föräldrarna betraktas som föräldrar även om båda inte längre är vårdnadshavare. Vårt datamaterial innehåller inte information om faktisk vårdnadshavare.

¹⁸ Om mamman har barn tillsammans med fler än en pappa (inklusive en okänd pappa) länkar vi mamman och pappor till samma familj baserat på pappan till det barn som föddes närmast folkbokföringsdatumet. Därefter utesluter vi familjer där en och samma pappa förekommer i fler än en familj. Vi utesluter också familjer där barnen har fler än en (känd) pappa.

¹⁹ Datumet för folkbokföring är vanligtvis några månader efter datumet för uppehållstillstånd. I våra data kan vi dock se att det är ovanligt att föräldrar tar ut föräldrapenning innan de folkbokförts i Sverige, vilket indikerar att datumet för folkbokföring sannolikt är det datum Försäkringskassan utgår från för att avgöra datum för bosättning.

utvandrat från Sverige under de första tre kalenderåren från folkbokföringsdatumet. Våra urvalsrestriktioner resulterar i en studiepopulation som omfattar drygt 22 000 mammor och deras familjemedlemmar. Vi följer dessa individer från året för folkbokföring och två hela kalenderår framåt.²⁰

Vårt datamaterial innehåller en hel del bakgrundsinformation om dessa individer. Vi kan observera föräldrarnas ålder, civilstånd, antal barn i olika åldrar, vilket land de invandrat från och skäl till uppehållstillstånd (se Tabell 2 i nästa avsnitt för en fullständig beskrivning). För de flesta har vi även information om utbildningsnivå. Vi har också detaljerad information om individernas inkomstkällor, vilket innebär att vi kan se vilka aktiviteter de har ägnat sig åt efter att de folkbokförts i Sverige. Med hjälp av data från SFI- och Förskoleregistret kan vi dessutom mäta deltagande i SFI och barnens inskrivning i förskola.

Utfallsvariabler

Integration är ett vitt begrepp som kan omfatta många olika dimensioner, t.ex. social, politisk, språklig och ekonomisk integration.²¹ I denna rapport fokuserar vi på aspekter som är relaterade till individernas ekonomiska situation och möjligheter till etablering på arbetsmarknaden. Mer specifikt intresserar vi oss för följande utfall: uttag av föräldrapenning, ersättning kopplat till deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser, arbetsinkomster, försörjningsstöd, disponibel inkomst, deltagande i SFI samt barnens inskrivning i förskola.

Uttag av föräldrapenning. Vi mäter användning av föräldrapenning dels baserat på daglig information om uttag av föräldrapenning (nettodagar) från Försäkringskassan, dels baserat på uppgifter från Skatteverket om årlig inkomst från föräldrapenning. Försäkringskassans data gör det möjligt att i detalj mäta hur föräldrapenningreformen påverkade uttaget av föräldrapenningdagar över tid, medan uppgifterna från Skatteverket fångar hur ett eventuellt förändrat uttag påverkade individernas ekonomiska situation.

Andra inkomstkällor. För att mäta om reformen påverkade individernas inkomster från andra källor använder vi årliga inkomstuppgifter från Skatteverket.²² Med *arbetsinkomster* avser vi i analysen de totala inkomsterna från arbete (brutto) och näringsverksamhet (netto), vilket ger ett mått på i vilken utsträckning individerna arbetat under året. *Ersättning kopplat till deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser* inkluderar inkomster från etableringsersättning, etableringstillägg, aktivitetsstöd och utvecklingsersättning,²³ och ger därmed ett mått på deltagande i olika aktiviteter vid Arbetsförmedlingen som syftar till att stärka individernas arbetsmarknadsutsikter. *Försörjningsstöd* avser inkomster från ekonomiskt

²⁰ Uppföljningshorisonten varierar något för olika utfall: I de flesta analyser följer vi individerna månad för månad under 24 månader från folkbokföringsdatumet. När vi studerar inkomstkällor har vi endast uppgifter på årsbasis; i dessa analyser följer vi därför individerna under kalenderår 0–2 från datumet för folkbokföring. Vid en längre uppföljningshorisont är det svårare att särskilja effekterna av den reform vi studerar från effekterna av coronapandemin; vi bryter därför uppföljningshorisonten vid pandemins början.

²¹ Se Dahlberg, Egebark och Vikman (2023) för en studie baserat på ett flerdimensionellt integrationsindex i en svensk kontext.

²² Vi mäter inkomster i 2015 års penningvärde.

²³ Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning ges till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program som inte är en del av etableringen.

bistånd mätt på individnivå.²⁴ För att få en bild av hur studiepopulationens sammantagna ekonomiska situation påverkats studerar vi även individernas *disponibla inkomst*. Den disponibla inkomsten inkluderar all inkomst från arbete och transfereringar och det mått vi använder är individens delkomponent av familjens disponibla inkomst (mättet tar därmed inte hänsyn till eventuella partners inkomster eller hur många personer som ingår i hushållet).

Deltagande i SFI. SFI-registret innehåller inskrivningsdatum för alla som skrivits in på en SFI-kurs samt information om, och i så fall när, deltagarna har blivit godkända på kursen. Vi utgår från denna information för att mäta effekter på sannolikheten att mamman påbörjat SFI, samt fått godkänt på någon SFI-kurs, vid olika tidpunkter efter bosättning i Sverige.

Barnens inskrivning i förskola. Förskoleregistret inkluderar alla barn som varit inskrivna i en förskola (både kommunala och fristående) den 15e oktober respektive år. För inskrivningsperioder som är pågående vid detta datum finns också information om när barnet började på den aktuella förskolan. Inskrivningsperioder som inte sträcker sig över den 15e oktober observeras däremot inte i registret. Baserat på denna information mäter vi om något av mammans barn observeras som inskrivet i förskola vid olika tidpunkter efter bosättning i Sverige. Med detta mått kan vi alltså fånga om barnen skrivs in på den aktuella förskolan några månader tidigare (eller senare) som följd av de ändrade föräldrapenningsreglerna. Måttet är dock grovt: vi missar inskrivningsperioder som understiger ett år om de avslutas innan den 15 oktober.

Hur vi studerar effekterna av reformen 2017

För att fånga effekten av begränsningen i rätten till föräldrapenning i juli 2017 använder vi oss av en s.k. *difference-in-differences*-strategi (skillnad i skillnader). Metoden bygger på en jämförelse mellan de mammor som bosatte sig i Sverige under 2017, före och efter reformen. De som bosatte sig i Sverige efter den 1 juli 2017 omfattades av reformen och fick därmed 280–380 färre dagar med föräldrapenning för varje barn över ett års ålder, jämfört med de som bosatte sig här tidigare samma år. Denna jämförelse inom 2017 är den första skillnaden. För att hantera eventuella säsongsvariationer i exempelvis invandringsmönster, arbetsmarknadsläge och uttag av föräldrapenning, använder vi oss även av motsvarande jämförelse mellan höst och vår baserat på de som bosatte sig i Sverige under 2015 och 2016, dvs. åren innan reformen genomfördes. Detta är den andra skillnaden. De som bosatte sig i Sverige under 2015 och 2016 ingår alltså som en ytterligare kontrollgrupp i våra analyser. Genom denna ytterligare jämförelse justerar vi för generella skillnader i beteende mellan personer som bosätter sig i Sverige under höst respektive vår och som inte beror på reformen.²⁵

I våra analyser kontrollerar vi också genomgående för skillnader i ursprungsland, ålder, utbildningsnivå, civilstånd, grund för beslut om uppehållstillstånd, antal dagar i landet före folkbokföring, bostadskommun och barn i olika åldersgrupper vid folkbokföringstidpunkten. Vi inkluderar dessutom

²⁴ Ekonomiskt bistånd ges till hushållet. För att få ett mått på individnivå har det sammanlagda beloppet per hushåll fördelats lika mellan samtliga vuxna (16 år och äldre) i hushållet.

²⁵ Som diskuterats tidigare omfattades de som bosatte sig i Sverige under våren 2017 av särskilda övergångsregler. Vi utesluter därför de som bosatte sig i Sverige under det andra kvartalet respektive år från analyserna.

indikatorer för om mamman var gravid vid folkbokföringsdatumet, om hon folkbokfördes samtidigt som minst ett barn, om pappan observeras i data och om pappan är född i Sverige (se Tabell 2 i nästa avsnitt).

För att skatta hur reformen har påverkat olika utfall använder vi oss av två olika ekonometriska modeller med olika för- och nackdelar. Dessa presenteras i detalj i Bilaga C. Den första modellen, som vi kallar *modell 1*, skattar en genomsnittlig skillnad i olika utfall mellan mammor (och deras familjemedlemmar) som bosatte sig i Sverige hösten och våren 2017, jämfört med motsvarande skillnad åren 2015 och 2016. Denna modell fångar den genomsnittliga effekten av reformen på olika utfall under antagandet att skillnaden i beteende mellan de som folkbokfördes höst och vår 2017 inte skulle varit annorlunda än motsvarande skillnad under 2015 och 2016 om det inte hade varit för begränsningen i antalet föräldrapenningdagar.

Det har dock skett många förändringar i integrationspolitiken över tid och modell 1 har den begränsningen att den inte kan separera effekten av just föräldrapenningreformen 2017 från andra förändringar i politiken som skedde vid ungefär samma tidpunkt, dvs. just under hösten 2017. Exempelvis kan här nämnas att etableringen i Arbetsförmedlingens regi genomgick en hel del förändringar i början av 2018 (se föregående avsnitt), vilket i större utsträckning hade betydelse för de som bosatte sig i Sverige hösten 2017 än de som bosatte sig här vid en tidigare tidpunkt. Det kan också ha skett förändringar i migrationsströmmar över tid som påverkat vilka som sökt sig till Sverige och som våra kontrollvariabler inte fullt ut kan justera för.

För att få mer klarhet i om eventuella effekter för dem som bosatte sig i Sverige hösten 2017 verkligen drivs av begränsningen i antalet föräldrapenningdagar utnyttjar vi det faktum att föräldrapenningreformen påverkade familjer olika beroende på barnens ålder. För barn som fyllt ett år men inte två år vid bosättningsdatumet fick föräldrarna 280 färre dagar med föräldrapenning, och för barn som fyllt två år fick de 380 färre dagar. För barn som ännu inte fyllt ett år förändrades däremot inte antalet föräldrapenningdagar. Vi skattar därför en modell, som vi kallar *modell 2*, där vi låter effekten av att bosätta sig i Sverige efter reformen 2017 variera beroende på äldsta barnets ålder. Viktigt att komma ihåg när man tolkar resultaten från denna modell är att föräldrar som har barn i olika åldrar också kan reagera olika på en lika stor begränsning i tillgången till föräldrapenning; vi kan därmed inte säkert säga om de reagerar olika på grund av att föräldrapenningen begränsades olika mycket eller för att de har barn i olika åldrar.²⁶ Modell 2 ger oss också en skattning för föräldrar med barn under ett år som inte berördes av reformen. En eventuell effekt av att folkbokföras hösten 2017 för denna grupp indikerar därmed att reformen sammanföll med andra förändringar i politiken (eller i migrationsströmmar) som hade konsekvenser för nyanlända familjer.

För att ytterligare belysa om reformen i föräldraförsäkringen tidsmässigt sammanföll med andra förändringar som kan ha haft betydelse för nyanlända familjer skattar vi också *modell 1* för nyanlända kvinnor utan barn under åtta år. Hittar vi effekter av att folkbokföras hösten 2017 även för denna grupp (som inte heller berördes av föräldrapenningreformen) tyder det återigen på att eventuella förändringar i beteende bland nyanlända mammor som folkbokfördes efter juli 2017 inte enbart beror på åtstramningen i antalet

²⁶ En ytterligare nackdel med modell 2 jämfört med modell 1 är att uppdelningen i finare grupper riskerar att generera skattningar med låg precision, vilket försvårar möjligheten att dra slutsatser.

föräldrapenningdagar.²⁷ Sammantaget kommer vi att bygga våra slutsatser på en sammanvägd bedömning av resultaten från de olika analyser vi beskrivit ovan.

²⁷ En placebo-analys baserat på kvinnor utan barn i 0–7 årsåldern är så klart inte meningsfull för utfall som endast är relevanta för småbarnsföräldrar, dvs. uttag av föräldrapenningdagar och inskrivning av barn i förskola. För dessa utfall redovisar vi i stället placebo-skattningar baserat på nyanlända som folkbokfördes i Sverige tidigare år och därmed inte omfattades av reformen.

Beskrivande statistik

Innan vi presenterar resultaten från våra analyser av föräldrapenningsreformens effekter ger vi i detta avsnitt en utförlig beskrivning av vår studiepopulation. Vi börjar med att redovisa deskriptiv statistik om mammornas bakgrund och familjesituation. Därefter beskriver vi familjernas ekonomiska situation och deras inkomstkällor.

Hur nyanlända mammor och deras familjer kan förväntas påverkas av en begränsning i tillgången till betalda föräldrapenningdagar beror naturligtvis på vilka alternativ de har till att ta ut föräldrapenning. I bakgrundsavsnittet såg vi att vilket stöd nyanlända kan få av samhället skiljer sig avsevärt beroende på deras grund för bosättning. Nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande samt återförenade familjemedlemmar till en flykting/skyddsbehövande är berättigade till etableringsinsatser vid Arbetsförmedlingen. Nyanlända mammor som har fått uppehållstillstånd som anhörig till en man som invandrat av arbetsmarknads- eller studieskäl eller själva har detta som skäl för uppehållstillstånd har däremot inte rätt att delta i etableringen.²⁸ Av denna anledning kommer vi genomgående att redovisa skattningar av reformens effekter separat för dessa två grupper. I detta beskrivande avsnitt inleder vi med att först beskriva hela studiepopulationen och därefter särredovisar vi uppgifterna beroende på grund för bosättning.

Mammornas bakgrund och familjesituation

Tabell 2 presenterar deskriptiv statistik för hela studiepopulationens mammor. Vi ser att mammorna i genomsnitt är drygt 31 år och att nästan alla (87 procent) är gifta. Vad gäller utbildningsnivå finns det stor spridning: 34 procent har endast grundskoleutbildning, 19 procent har gymnasieutbildning och 34 procent har någon typ av eftergymnasial utbildning. För resterade 14 procent saknar vi uppgift om utbildningsnivå.

Kvinnorna kommer från många olika länder, men det absolut vanligaste ursprungslandet är Syrien. Ett vanligt skäl till uppehållstillstånd är att kvinnan själv är flykting eller skyddsbehövande (45 procent).²⁹ Lika vanlig är kategorin anknytning till en man som antingen är flykting (24 procent) eller som har invandrat för arbete eller studier (21 procent). Det är betydligt mindre vanligt att kvinnorna invandrar för att arbeta eller studera (4 procent) eller är medborgare i ett EU/EES-land (3 procent). För en liten grupp (4 procent) är pappan till barnet/barnen född i Sverige. I genomsnitt tar det nästan ett år för mammorna att folkbokföras i Sverige, från det att de första gången ansökt om uppehållstillstånd.

²⁸ Att möjligheterna att få hjälp att närma sig arbetsmarknaden skiljer sig för dessa grupper av nyanlända kvinnor har tidigare uppmärksammats i Landell (2021) och SOU 2023:24.

²⁹ Grupperingen utifrån grund för bosättning har gjorts av Migrationsverket. Flyktingar/skyddsbehövande inkluderar konventionsflyktingar, skyddsbehövande, personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter, tillstånd enligt tillfällig lag och övriga tillstånd (flyktingar m.fl.).

Mammorna har i genomsnitt 1,5 barn under 8 år när de bosätter sig i Sverige. De flesta har lite äldre barn (4–7 år) men vi har också kvinnor som kommer med barn under 1 år. Ett fåtal (12 procent) folkbokförs ett annat datum än deras barn, vilket kan bero på hur ärendena handläggs eller att barnen redan är i landet när mamman anländer. Vi ser också att de allra flesta mammorna (75 procent), bor tillsammans med pappan till barnet/barnen det år de folkbokförs i Sverige samt det första hela kalenderåret efter folkbokföringsdatumet.

Tabell 2 Beskrivande statistik för hela studiepopulationen

	Medelvärde	Standardavvikelse
Ålder vid bosättning	31,21	(6,35)
Gift	0,87	(0,34)
Grundskola	0,34	(0,47)
Gymnasium	0,19	(0,39)
Universitet/högskola	0,34	(0,47)
Utbildningsuppgift saknas	0,14	(0,35)
Ursprungsland:		
Syrien	0,45	(0,50)
Irak	0,05	(0,21)
Indien	0,04	(0,19)
Afghanistan	0,04	(0,20)
Eritrea	0,05	(0,22)
Övriga (inkl. okänd)	0,37	(0,48)
Antal barn <8 år vid folkbokföring	1,52	(0,73)
Har barn <1 år vid folkbokföring	0,21	(0,41)
Har barn 1 år vid folkbokföring	0,17	(0,38)
Har barn 2-3 år vid folkbokföring	0,35	(0,48)
Har barn 4-7 år vid folkbokföring	0,60	(0,49)
Var gravid vid folkbokföring	0,08	(0,27)
Minst 1 barn folkbokförs samtidigt som mamman	0,88	(0,33)
Skäl till uppehållstillstånd:		
Flykting/ skyddsbehövande	0,45	(0,50)
Anknytningar till arbete/studier	0,21	(0,41)
Anknytningar till flykting	0,24	(0,43)
Arbetskraftsinvandrad/studier	0,04	(0,18)
EU/EES-medborgare	0,03	(0,17)
Bor med pappan till barnen ^a	0,75	(0,43)
Pappan observeras i data	0,89	(0,31)
Pappan till barnen är född i Sverige	0,04	(0,18)
Antal dagar till folkbokföring ^b	360,63	(211,97)
Antal observationer		22 048

Anm: a) Definierat som om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter. b) Dagar till folkbokföring innebär antalet dagar från första ansökan om uppehållstillstånd till datumet för folkbokföring.

Mammornas agerande påverkas sannolikt av pappornas aktiviteter och inkomster och vi avser att studera både hur mammorna och deras familjemedlemmar integreras i Sverige. Vi kommer därför främst fokusera analysen till den grupp mammor som vi observerar som boende i samma hushåll som pappan både det år de folkbokförs och kalenderåret därefter. För dessa familjer, som utgör 75 procent av vår studiepopulation, har vi fullständiga

inkomstuppgifter för båda föräldrarna. För dessa mammor kommer vi att presentera resultat på både individnivå och hushållsnivå (dvs. mammans och pappans inkomster sammanslagna). Resultaten för övriga mammor redovisas i bilaga A men kommenteras också i texten.³⁰

Skillnader i bakgrundsvariabler över tid

I Tabell 3 presenterar vi deskriptiv statistik separat för den grupp som påverkades av reformen ("behandlingsgruppen", se kolumn 1) och kontrollgrupperna som utgörs av de som folkbokfördes våren 2017 samt hösten och våren 2015/2016 (se kolumn 2–4). Vi fokuserar här på det urval som vi presenterar våra huvudresultat för, dvs. mammor som bor tillsammans med pappan till barnen.³¹ Vi kan se att det finns en del skillnader i bakgrundskaraktäristika mellan individer som bosätter sig i Sverige vid olika tidpunkter. Uppgift om utbildningsnivå saknas oftare för behandlingsgruppen jämfört med övriga grupper. Det kan förklaras av att behandlingsgruppen observeras senast och att det finns eftersläpning i när denna uppgift kommer in i registret över befolkningens utbildningsnivå. Det finns också skillnader i ursprungsland och skäl för uppehållstillstånd, vilket beror på stora variationer över tid i vilka som kommer till Sverige och av vilka skäl de kommer. I våra analyser kontrollerar vi för dessa typer av kompositionsskillnader (samtliga variabler som redovisas i Tabell 2). Dessa uppgifter (med undantag för utbildningsnivå) observeras innan eller vid tidpunkten för folkbokföring och utgör därför kompositionsskillnader som inte bör påverkas av den reform vi studerar.

³⁰ Gruppen mammor som inte bor med pappan till barnet/barnen är en heterogen grupp som bland annat består av mammor där pappan ännu inte kommit till Sverige, mammor som anlänt till Sverige före pappan och där pappan därmed folkbokförts först vid en senare tidpunkt, föräldrar som bor isär inledningsvis och föräldrar som separerat. Eftersom situationen för dessa familjer skiljer sig så mycket åt och vi i många fall saknar fullständiga uppgifter för pappan under det första året efter mammans folkbokföring (om han folkbokförts efter mamman) är det svårt att få en klar bild av denna grupps ekonomiska situation baserat på de uppgifter som finns i tillgängliga register.

³¹ I Tabell B3 i bilaga B finns en fullständig variabelista.

Tabell 3 Beskrivande statistik för mammor som bor tillsammans med pappan till barnen, uppdelat efter tidpunkt för folkbokföring

Kolumn:	1	2	3	4
	Höst 2017	Vår 2017	Höst 2015/2016	Vår 2015/2016
Grundskola	0,295 (0,456)	0,349 (0,477)	0,337 (0,473)	0,300 (0,458)
Gymnasium	0,160 (0,367)	0,193 (0,395)	0,191 (0,393)	0,195 (0,396)
Universitet/högskola	0,347 (0,476)	0,327 (0,469)	0,359 (0,480)	0,412 (0,492)
Utbildningsuppgift saknas	0,197 (0,398)	0,131 (0,338)	0,113 (0,317)	0,0935 (0,291)
Ursprungsland:				
Syrien	0,304 (0,460)	0,474 (0,499)	0,599 (0,490)	0,486 (0,500)
Irak	0,0632 (0,243)	0,0650 (0,247)	0,0340 (0,181)	0,0322 (0,177)
Indien	0,0697 (0,255)	0,0430 (0,203)	0,0380 (0,191)	0,0402 (0,197)
Afghanistan	0,0709 (0,257)	0,0535 (0,225)	0,0143 (0,119)	0,0165 (0,127)
Eritrea	0,0473 (0,212)	0,0257 (0,158)	0,0182 (0,134)	0,0234 (0,151)
Övriga (inkl. okänd)	0,445 (0,497)	0,339 (0,473)	0,296 (0,457)	0,402 (0,490)
Antal barn <8 år vid folkbokf.	1,487 (0,709)	1,511 (0,726)	1,604 (0,777)	1,551 (0,722)
Skäl för uppehållstillstånd:				
Flykting/skyddsbehövande	0,263 (0,440)	0,402 (0,490)	0,496 (0,500)	0,282 (0,450)
Anknytningar, arbete/studier	0,308 (0,462)	0,223 (0,417)	0,179 (0,384)	0,237 (0,425)
Anknytningar, flykting	0,289 (0,454)	0,275 (0,447)	0,239 (0,427)	0,383 (0,486)
Arbete/studier	0,0505 (0,219)	0,0282 (0,166)	0,0240 (0,153)	0,0328 (0,178)
EU/EES-medborgare	0,0480 (0,214)	0,0372 (0,189)	0,0289 (0,167)	0,0372 (0,189)
Svenskfödd papa	0,0470 (0,212)	0,0362 (0,187)	0,0254 (0,157)	0,0379 (0,191)
Antal observationer	4019	1907	8035	2610

Anm.: Tabellen redovisar medelvärden och standardavvikelser (inom parentes). Mammor som bor tillsammans med pappan är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter.

I Tabell B4 i bilaga B presenterar vi motsvarande uppgifter för de sammanboende papporna. När det gäller pappornas bakgrundskaraktistika är det främst med avseende på skäl till uppehållstillstånd som de skiljer sig från mammorna: bland papporna är anhörginvandring mindre vanligt. Detta är att vänta då majoriteten av de sammanboende mammorna söker

uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning, i de flesta fall till pappan. Asymmetrin innebär att papporna ofta anländer till Sverige först.

När det gäller utbildningsnivå finns det en stor samstämmighet för de sammanboende mammorna och papporna, vilket visas i Tabell B5 i bilaga B. I de fall mamman bara har grundskoleutbildning har pappan samma utbildningsnivå i 62 procent av fallen och som mest gymnasieutbildning i 82 procent av fallen. Om mamman har eftergymnasial utbildning har även pappan det i 65 procent av fallen. Det betyder att eventuella skillnader i agerande mellan mammor och pappor oftast inte bör förklaras av en skillnad i formell utbildningsbakgrund.

I bilaga A (Tabell A1) presenterar vi deskriptiv statistik motsvarande Tabell 3 för de mammor som inte är sammanboende med barnens pappa (det år de folkbokförs eller kalenderåret efter). Bland dessa mammor är det vanligare att själv vara flykting/ skyddsbehövande jämfört med för sammanboende mammor och det är något mindre vanligt att få uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning. Familjeanknytning är dock fortfarande ett vanligt skäl till uppehållstillstånd även för denna grupp, vilket kan tyda på att vår definition av icke sammanboende inte nödvändigtvis innebär att dessa mammor är ensamstående. Det är möjligt att föräldrar som inte är separerade ändå är folkbokförda på olika adresser på grund av initial placering eller eftersläpning i rapportering, alternativt att de bor isär på grund av exempelvis arbete.

Skillnader i bakgrundsvariabler utifrån grund för bosättning

Tabell 4 redovisar deskriptiv statistik utifrån mammornas grund för bosättning. Fokus är återigen på gruppen sammanboende mammor. Till vänster visas uppgifter för flyktingar/skyddsbehövande samt anhöriga till en flykting/skyddsbehövande och till höger visas uppgifter för de mammor som har fått uppehållstillstånd som anhörig till en man som invandrat av arbetsmarknads- eller studieskäl eller själva har detta som skäl för uppehållstillstånd. Den senare gruppen inkluderar även en liten andel individer som är EU/EES-medborgare eller varit varaktigt bosatta i ett EU-land.

Utbildningsnivån är avsevärt högre bland de mammor som tillhör gruppen arbete/studier och anhöriga: bland dem för vilka vi har uppgift om utbildning har knappt hälften högskoleutbildning och endast 11 procent har enbart grundskoleutbildning. I gruppen flyktingar/skyddsbehövande och deras anhöriga har 43 procent endast grundskoleutbildning och andelen med högskoleutbildning uppgår till 30 procent. Som väntat finns det stora skillnader i ursprungsland. Majoriteten av de nyanlända i gruppen flyktingar/skyddsbehövande kommer från Syrien (72 procent), medan de allra flesta i gruppen arbete/studier kommer från andra länder än de som listas i tabellen. Indien är också ett relativt vanligt ursprungsland för denna grupp (16 procent).

Tabell 4 Beskrivande statistik för mammor som bor tillsammans med pappan till barnen, uppdelat efter grund för bosättning

	Flyktingar/skydds- behövande och anhöriga		Arbete/studier och anhöriga	
	Medelvärde	Standard- avvikelse	Medelvärde	Standard- avvikelse
Ålder vid bosättning	30,85	(6,37)	31,46	(5,46)
Gift	0,96	(0,19)	0,93	(0,26)
Grundskola	0,43	(0,49)	0,11	(0,31)
Gymnasium	0,20	(0,40)	0,14	(0,35)
Universitet/högskola	0,30	(0,46)	0,48	(0,50)
Utbildningsuppgift saknas	0,06	(0,25)	0,28	(0,45)
Ursprungsland:				
Syrien	0,72	(0,45)	0,03	(0,16)
Irak	0,04	(0,19)	0,06	(0,24)
Indien	0,00	(0,02)	0,16	(0,36)
Afghanistan	0,04	(0,21)	0,01	(0,09)
Eritrea	0,04	(0,19)	0,00	(0,06)
Övriga (inkl. Okänd)	0,16	(0,36)	0,74	(0,44)
Antal barn <8 år vid folkbokföring	1,67	(0,80)	1,30	(0,53)
Har barn <1 år vid folkbokföring	0,21	(0,41)	0,24	(0,43)
Har barn 1 år vid folkbokföring	0,17	(0,38)	0,21	(0,40)
Har barn 2-3 år vid folkbokföring	0,39	(0,49)	0,33	(0,47)
Har barn 4-7 år vid folkbokföring	0,66	(0,47)	0,44	(0,50)
Var gravid vid folkbokföring	0,10	(0,30)	0,07	(0,26)
Minst 1 barn folkbokförs med mamman	0,96	(0,21)	0,83	(0,38)
Skäl till uppehållstillstånd:				
Flykting/skyddsbehövande	0,59	(0,49)	0,00	(0,00)
Anknytningar till arbete/studier	0,00	(0,00)	0,77	(0,42)
Anknytningar till flykting	0,41	(0,49)	0,00	(0,00)
Arbetskraftsinvandrad/studier	0,00	(0,00)	0,11	(0,31)
EU/EES-medborgare	0,00	(0,00)	0,12	(0,33)
Pappan till barnen är född i Sverige	0,00	(0,06)	0,10	(0,30)
Antal dagar till folkbokföring	381	(186)	268	(233)
Antal observationer	11 151		4 829	

Anm: Dagar till folkbokföring avser antal dagar från första ansökan om uppehållstillstånd till folkbokföringsdatum.

Mammornas inkomster

För att få en bild av hur studiepopulationens ekonomiska situation såg ut innan reformen samt vilka inkomstkällor som är viktiga för de nyanlända mammorna och deras hushåll redovisar vi nedan uppgifter om först disponibel inkomst och därefter olika inkomstkällor.

Disponibel inkomst

Utifrån uppgifter om disponibel inkomst kan vi få en bild av hur studiepopulationens sammantagna ekonomiska situation såg ut innan reformen. Tabell 5 redovisar siffror för mammornas och deras hushålls disponibla inkomst baserat på de som folkbokfördes i Sverige hösten 2015/2016. Vi fokuserar även här på sammanboende mammor³² och de redovisade siffrorna avser det andra kalenderåret efter bosättning i Sverige. Vi särredovisar återigen uppgifterna utifrån grund för bosättning. För att få en uppfattning om de nyanländas ekonomiska situation i förhållande till befolkningen i övrigt redovisar vi dessutom motsvarande siffror för alla sammanboende mammor i Sverige.

Vi kan konstatera att de disponibla inkomsterna för nyanlända mammor är avsevärt lägre än för befolkningen i övrigt, både på individ och hushållsnivå, men också att de varierar beroende på skäl för uppehållstillstånd. Gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga har på hushållsnivå lägre disponibla inkomster än övriga nyanlända, vilket kan förklaras av att den senare gruppen ofta består av hushåll där mannen kommit till Sverige av arbetsmarknadsskäl. På hushållsnivå uppgår medianinkomsten för flyktingar/skyddsbehövande till 25 976 kr per månad, vilket är strax över vad SCB definierar som låg ekonomisk standard; en gräns för när inkomsterna inte anses räcka till nödvändiga levnadsomkostnader (SCB 2019).³³ Denna inkomst motsvarar ungefär hälften av medianinkomsten för samtliga (sammanboende) mammor i befolkningen. För nyanlända i gruppen arbete/studier är motsvarande andel något högre, omkring 60 procent, och deras medianinkomst uppgår till 30 238 kr per månad.

På individnivå har däremot mammorna i gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga högre inkomster än mammorna i gruppen arbete/studier och anhöriga. Vi kan också se att inkomstspridningen är större i den senare gruppen, som inkluderar en grupp mammor som nästan helt saknar egna inkomster (de 25 procent av mammorna med lägst inkomster hade en månatlig inkomst under 2 035 kr). Dessa mönster kan troligen förklaras av att mammorna i gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga är berättigade till att delta i etableringsinsatser på Arbetsförmedlingen och då får inkomst i form av etableringsersättning och etableringstillägg, vilket inte gäller nyanlända

³² På grund av svårigheterna att få en tydlig bild av icke sammanboende mammors ekonomiska situation (se fotnot 29) presenterar vi inte motsvarande statistik för denna grupp.

³³ SCB (2019) definierar låg ekonomisk standard som en familj med två vuxna och två barn (5 och 12 år) som år 2017 hade en disponibel inkomst under 22 800 kronor per månad. Exemplet avser en familj boende i en kommun med fler än 75 000 invånare som inte tillhör Stor-Stockholm eller Stor-Göteborg. Antalet barn, barnens ålder och bostadskommun skiljer sig dock för vår studiepopulation, vilket gör att detta ska ses som en ungefärlig och grov jämförelse.

mammor i gruppen arbete/studier och anhöriga. Mammor i den senare gruppen har ofta en man med inkomst från förvärvsarbete.

Tabell 5 Månatlig disponibel inkomst under andra kalenderåret efter folkbokföring, bland sammanboende mammor som bosatte sig i Sverige hösten 2015/2016

		Flyktingar/ skydds- behövande och anhöriga	Arbete/studier och anhöriga	Alla samman- boende mammor i befolkningen ^a
Individnivå	Genomsnitt	11 897	8 733	27 118
	25:e percentilen	9 550	2 035	18 002
	50:e percentilen	11 482	5 435	24 204
	75:e percentilen	13 538	11 434	31 145
Hushållsnivå	Genomsnitt	26 837	33 711	54 209
	25:e percentilen	22 566	20 992	38 810
	50:e percentilen	25 976	30 238	48 320
	75:e percentilen	30 327	39 932	59 826

Anm: Sammanboende är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter. Siffrorna på individnivå avser mammans delkomponent av familjens disponibla inkomst och siffrorna på hushållsnivå avser summan av mamman och pappans delkomponenter, vilket motsvarar hushållets totala disponibla inkomst. ^aAlla sammanboende mammor omfattar samtliga kvinnor med barn under åtta år 2016 som bor med barnets pappa, inkomsterna för dem gäller 2018.

Olika inkomstkällor

Figur 2 illustrerar vilka inkomstkällor de sammanboende mammorna har det kalenderår de bosätter sig i Sverige och de två efterföljande kalenderåren. Siffrorna är uppdelade efter vilket år mamman folkbokfördes och vi redovisar endast siffror för personer som folkbokfördes under hösten respektive år (vilket förklarar de låga nivåerna under folkbokföringsåret). Figuren visar föräldrapenning, arbetsinkomster, ersättning till följd av deltagande i arbetsmarknadspolitiska program (inkl. etableringsersättning), studiemedel samt ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd). Däremot ingår exempelvis inte barnbidrag (som alla barnfamiljer får) och eventuellt bostadsbidrag (som familjer kan få utifrån behov); siffrorna ger därmed inte en fullständig bild av mammornas eller hushållets ekonomiska situation.

Figuren visar hur inkomstkällorna såg ut för familjer som folkbokfördes före och efter reformen. Som väntat ser vi att inkomstkällorna är mycket olika beroende på skäl till uppehållstillstånd. I gruppen som kommit till Sverige för arbete/studier och deras anhöriga dominerar arbete som inkomstkälla. Föräldrapenningen är också viktig för mammorna i denna grupp och här ser vi en förändring efter reformen 2017: andelen av inkomsterna i figuren som kommer från föräldrapenning det första kalenderåret efter folkbokföringsåret är nästan halverad, från drygt 40 procent till drygt 20 procent. Figuren indikerar vidare att det är möjligt att denna inkomstsänkning till viss del har kompensats av ökade arbetsinkomster. Ersättning kopplat till aktiviteter vid Arbetsförmedlingen, försörjningsstöd och studiemedel utgör för denna grupp små andelar (<8 procent).

För gruppen flykting/skyddsbehövande och deras anhöriga är bilden en annan. Arbetsinkomster utgör här endast en liten andel av mammornas inkomster från de källor som visas i figuren. I stället är inkomster till följd av aktiviteter vid Arbetsförmedlingen, vilket för denna grupp framför allt avser etableringsersättning, en viktig inkomstkälla. Det betyder att de deltar i

etableringsinsatser vid Arbetsförmedlingen. För mammor som folkbokfördes i Sverige åren innan reformen utgör föräldrapenning och etableringsersättning (inkl. etableringstillägg) stora andelar (ungefär 45 respektive 40 procent) av inkomsterna under det första kalenderåret efter folkbokföringsåret. Jämfört med nyanlända i gruppen arbete/studier ser vi också att de i högre grad får försörjningsstöd. Efter reformen ser vi att andelen av mammornas inkomster som kommer från föräldrapenning det första året efter folkbokföring minskar till en fjärdedel och att andelen från etableringsersättning tillsammans med försörjningsstöd ökar med ungefär lika mycket. Det syns däremot inga tecken på att mammornas arbetsinkomster skulle ha ändrats särskilt mycket efter reformen.

På hushållsnivå ser vi liknande mönster som på individnivå men föräldrapenning utgör en mindre andel av inkomsterna för båda grupperna. Arbetsinkomster utgör i stället större andelar, vilket betyder att papporna tar ut mindre föräldrapenning och arbetar i högre grad än mammorna.

Sammantaget ser det alltså ut som om reformen 2017 kan ha lett till en övergång från att vara hemma med föräldrapenning till aktiviteter inom etableringen vid Arbetsförmedlingen för nyanlända mammor i gruppen flyktingar/skyddsbehövande. För nyanlända i gruppen arbete/studier och anhöriga ser vi i stället tecken på att arbetsinkomsterna kan ha ökat när rätten till föräldrapenning stramades åt. Detta är dock endast deskriptiv statistik och vi kan utifrån den inte dra slutsatsen att det är just tillgången till färre föräldrapenningdagar som ger upphov till de mönster vi ser i Figur 2. Skillnader i inkomster från olika källor över tid kan också bero på skillnader i bakgrundsegenskaper mellan personer som bosatte sig i Sverige vid olika tidpunkter (som vi såg i Tabell 3) eller andra förändringar i politiken eller ekonomin. I nästa avsnitt presenterar vi resultat från modeller som både tar hänsyn till kompositionsskillnader mellan de som bosatte sig i Sverige hösten 2017 och de som bosatte sig här tidigare, och som närmare undersöker betydelsen av tillgången till färre föräldrapenningdagar genom att jämföra familjer med barn i olika åldrar.

Resultat

I detta avsnitt presenterar vi resultat från regressionsanalyser som undersöker hur åtstramningen av rätten till föräldrapenning i juli 2017 påverkade uttaget av föräldrapenningdagar och vilka konsekvenser det i sin tur hade för mammornas och deras familjers inkomstkällor. Vi studerar också om reformen påverkade mammornas närmande till arbetsmarknaden genom att undersöka effekter på deltagande i SFI och på sannolikheten att bli godkänd på någon SFI-kurs. Sist undersöker vi om reformen påverkade i vilken utsträckning barnen är inskrivna i förskola.

Genomgående presenterar vi resultat för mammor som vi observerar som boende tillsammans med barnens pappa både det år de folkbokförs i Sverige och året därefter. För dessa mammor presenterar vi resultat både på individ- och hushållsnivå. Resultat för mammor som inte (eller endast för en del av perioden) bor med pappan redovisas i bilaga A men kommenteras också i texten.

Minskat uttag av föräldrapenning

För att reformen ska kunna påverka de nyanlända familjernas integration i det svenska samhället måste den först och främst ha lett till minskad föräldraledighet. Det första steget i vår empiriska analys är därför att undersöka hur reformen påverkade uttaget av föräldrapenning. Nedan presenterar vi resultat som visar att reformen ledde till ett minskat uttag av föräldrapenning bland nyanlända mammor men även pappor.

De svarta graferna i Figur 3 redovisar skattade reformeffekter på det totala antalet uttagna föräldrapenningdagar olika månader efter mammans folkbokföring i Sverige. Skattningarna baseras på *modell 1*, vilket betyder att de fångar effekten av att bosätta sig i Sverige efter reformen (dvs. hösten 2017) jämfört med tidigare. De övre figurerna (panel a) visar resultat för mammorna på individnivå och de nedre (panel b) på hushållsnivå, dvs. mammornas och pappornas sammanlagda uttag av föräldrapenning. Genomgående delas resultaten upp på grupperna flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga (till vänster) och personer som kommit för arbete eller studier och deras anhöriga (till höger).

Resultaten i samtliga delfigurer indikerar att reformen lett till en tydlig minskning i nyttjandet av föräldrapenning. Konfidensintervallen är stora, men skattningarna vid den sista mättpunkten, 24 månader efter folkbokföring, visar att mammor i båda grupperna har tagit ut omkring 80 färre dagar med föräldrapenning till följd av reformen. Om vi relaterar minskningen till det genomsnittliga uttaget bland de som bosatte sig i Sverige före reformen (hösten 2015/2016) motsvarar effekten en minskning med knappt 30 procent (80/290 dagar) i gruppen flyktingar/skyddsbehövande och deras anhöriga och knappt 40 procent (80/210 dagar) i gruppen arbete/studier och anhöriga.

På hushållsnivå är motsvarande skattningar 120 dagar för gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga och 90 dagar för den andra gruppen, vilket indikerar att även pappors uttag av föräldrapenning minskade med 40 respektive 10 dagar till följd av reformen. Intressant att notera är också att papporna innan reformen (under de två första åren efter mammans

folkbokföring) tog ut ungefär en fjärdedel av all föräldrapenning (110 av 400 dagar för gruppen flyktingar/skyddsbehövande och 50 av 260 dagar för gruppen arbete/studier; se fotnot till Figur 3), vilket är en ungefär lika hög andel av föräldrarnas totala uttag av föräldrapenning som pappor i Sverige tar ut i genomsnitt.³⁴

De röda graferna i figuren fångar s.k. "placeboeffekter", vilka baseras på en skattning av samma modell men där mammor som folkbokfördes i Sverige under hösten 2016 (och som var opåverkade av reformen) kodas som påverkade och jämförs med de som folkbokfördes tidigare: under våren 2016 och under hösten och våren 2015. Om vår modell är korrekt specificerad bör vi inte hitta några statistiskt säkerställda placeboeffekter. I de allra flesta fall är placebo-skattningarna också nära noll och statistiskt insignifikanta.³⁵ Det indikerar att vi använder en trovärdig empirisk ansats för att studera den kausala effekten av reformen på detta utfall.

Att *modell 1* utgör en trovärdig empirisk ansats för att studera effekter på föräldrapenniguttaget stöds också av resultaten från *modell 2*, vilka redovisas i Figur B2 i bilaga B. Där ser vi inte något förändrat uttagsmönster bland mammor som folkbokfördes i Sverige hösten 2017 men som hade för unga barn för att påverkas av reformen (det äldsta barnet hade ännu inte fyllt 1 år). I Figur B2 ser vi också att de skattade reformeffekterna är betydligt större om det äldsta barnet är 2–7 år än om det fyllt 1 år men ännu inte 2 år, vilket är i linje med att den första gruppen fick en större åtstramning i antalet föräldrapenningsdagar i och med reformen.

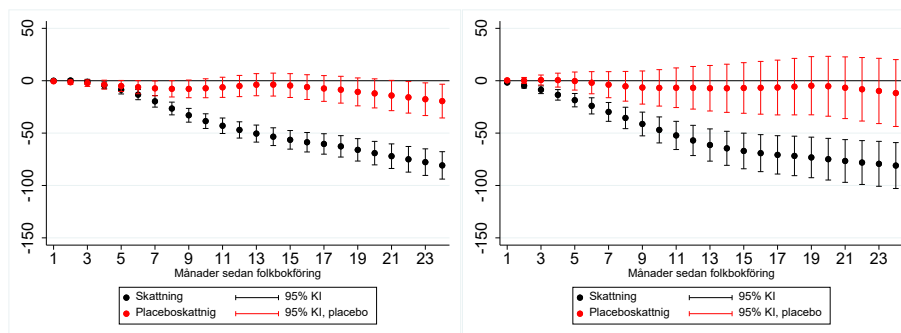
³⁴ Senaste statistiken från Försäkringskassan om pappors andel av föräldrapenniguttaget vid olika åldrar:
<https://www.forsakringskassan.se/statistik-och-analys/barn-och-familj/statistik-inom-området-barn-och-familj---foraldrapenning/delas-foraldrapenningdagarna-jamstallt>

³⁵ I de få fall då placebo-skattningarna är statistiskt signifikant skilda från noll är de betydligt mindre i storleksordning än de skattade reformeffekterna.

Figur 3 Genomsnittliga reformeffekter på uttag av föräldrapenning

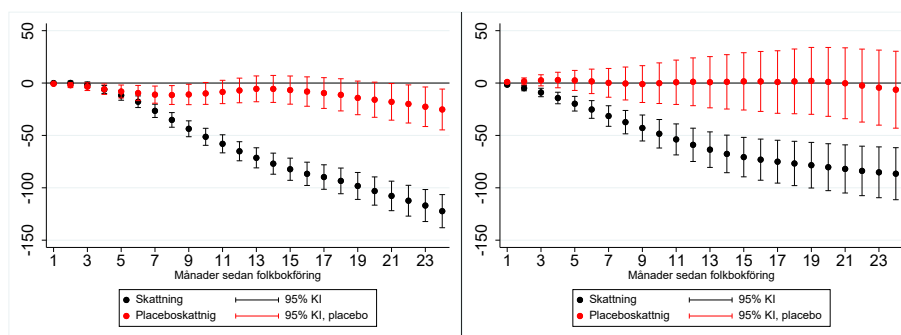
a) Individnivå, samboende mammor

Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga *Arbete/studier och anhöriga*

b) Hushållsnivå, dvs. båda föräldrarna sammanlagt

Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga *Arbete/studier och anhöriga*

Anm: Figurerna redovisar skattningar av modell 1. Föräldrapenninguttag mäts som ackumulerat uttag månad för månad efter folkbokföring i Sverige. Placebo-skattningarna baseras också på modell 1 men där mammor som bosatte sig i Sverige hösten 2016 (och som var opåverkade av reformen) kodas som "behandlade", och jämförs med de som bosatte sig i Sverige dels våren 2016, dels höst och vår 2015. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de som folkbokfördes hösten 2015/2016) är på individnivå 290 dagar för flyktingar/skyddsbehövande, och 210 dagar för gruppen jobb/studier. På hushållsnivå är motsvarande snittanvändning i kontrollgruppen 400 respektive 260 dagar, vilket betyder att pappor tog ut 110 respektive 50 dagar beroende skäl till invandring.

I bilaga A redovisar vi resultat för de mammor som inte bor tillsammans med barnets pappa. För denna grupp är den genomsnittliga effekten på föräldrapenninguttaget betydligt mindre än för de sammanboende mammorna och uppgår till knappt 40 dagar efter 24 månader. Det motsvarar en minskning med 20 procent (40/210 dagar). Reformen verkar därmed ha haft en mindre betydelse för denna grupp mammor.

Färre föräldrapenningdagar kvar efter två år i Sverige

Även om majoriteten av föräldrapenningdagarna måste användas innan barnet fyller 4 år har föräldrar rätt att nyttja sina dagar fram till barnet fyller 12 år.³⁶ Det finns därmed utrymme för föräldrar att välja hur många dagar de vill använda när barnet är relativt litet och hur många dagar de vill spara till barnet är äldre. En intressant fråga är därför hur reformen påverkade antalet föräldrapenningdagar som föräldrarna har kvar efter vår uppföljningsperiod på två år.

Genomsnittlig förbrukning efter 24 månader i Sverige för de som folkbokfördes hösten 2015/2016 är på hushållsnivå 400 dagar för flyktingar/skyddsbehövande, och 260 dagar för gruppen jobb/studier. Efter reformen minskade motsvarande förbrukning med 120 respektive 90 dagar, alltså till 280 dagar respektive till 170 dagar. Vad dessa siffror betyder i termer av dagar kvar beror på hur många barn familjerna har vid ankomst till Sverige och hur gamla dessa barn är.

Om vi för enkelhets skull tänker oss en familj som har 2 barn som är över 2 år (men under 8) vid ankomsten till Sverige innebär reformen att totalt antal föräldrapenningdagar föräldrarna är berättigade till minskar från 960 till 200 dagar (se Figur 1).³⁷ Om vi antar att föräldrarna minskar sitt uttag av föräldrapenning lika mycket som nyanlända föräldrar i genomsnitt innebär det att de till följd av reformen efter två år i Sverige inte har några föräldrapenningdagar kvar (eller minus 80 dagar) respektive 30 dagar kvar, beroende på skäl för invandring, i stället för 560 dagar respektive 700 dagar.³⁸ Med detta exempel vill vi illustrera att utöver att minska användningen av föräldrapenning under uppföljningsperioden innebär reformen också att nyanlända föräldrar generellt har färre föräldrapenningdagar kvar till senare. Hur många färre dagar beror dels på hur föräldrar väljer att disponera sina föräldrapenningdagar dels hur gamla barnen är vid ankomst till Sverige men också på om de får ett till barn eller inte (som då ger nya föräldrapenningdagar). Vi har inte studerat hur dessa marginaler förändrades för föräldrar med barn i olika åldrar vid ankomst till Sverige. Vi utgår ifrån att de flesta nyanlända föräldrar, framför allt i gruppen flyktingar/skyddsbehövande, efter reformen använder de flesta av de föräldrapenningdagar de är berättigade till under den första tiden i Sverige. I så fall innebär reformen förmodligen för de allra flesta föräldrar att de har färre dagar kvar efter två år i Sverige. Denna slutsats gäller i högre grad föräldrar med barn över 2 men under 8 år eftersom reformen innebär störst minskning för denna grupp.

³⁶ Dessa regler har ändrats över tid: För barn födda 2014 eller senare måste 90 procent av dagarna användas före 4 års ålder och resterande dagar kan sparas till barnet fyller 12 år. För barn födda före 2014 finns ingen sådan begränsningsregel och dagarna kan användas fram till barnet fyller 8 år (eller fram till barnets har gått ut årskurs 1).

³⁷ 480 dagar per barn före reformen blir för två barn 960. 100 dagar för barn mellan ålder 2–8 efter reformen blir 200 dagar.

³⁸ Efter reformen har föräldrarna förbrukat 280 respektive 170 dagar av totalt 200; de har alltså -80 respektive 30 dagar kvar. Före reformen förbrukade föräldrarna 400 respektive 260 dagar av totalt 960 dagar; de hade alltså 560 respektive 700 dagar kvar.

Inga tydliga effekter av reformen på andra inkomstkällor

Reformen 2017 medförde alltså att nyanlända mammor, och till viss del även pappor, minskade sitt uttag av föräldrapenning under de första två åren efter mammans bosättning i Sverige. I detta avsnitt undersöker vi hur det i sin tur påverkade deras inkomster och inkomstkällor. Sammantaget tyder resultaten som presenteras nedan på att reformen i sig *inte* medförde att föräldrarna närmade sig arbetsmarknaden i högre utsträckning under denna, relativt korta, uppföljningsperiod. Vi ser inga tydliga effekter av reformen på ersättning kopplad till deltagande i aktiviteter vid Arbetsförmedlingen eller på arbetsinkomster. Vi ser däremot att föräldrar i gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga som folkbokfördes just hösten 2017 i högre grad fick ersättning kopplat till aktiviteter vid Arbetsförmedlingen, jämfört med de som folkbokfördes tidigare. En sådan ökning observeras dock bland fler grupper som kom samtidigt till Sverige men som inte fick sin föräldrapenning begränsad, vilket betyder att ökningen inte kan förklaras av föräldrapenningreformen.

Tabell 5 visar resultat från skattningar av *modell 1* där utfallsvariablerna utgörs av sammanlagda inkomster från olika källor under kalenderår 0–2 efter mammans folkbokföring i Sverige (dvs. vi summerar inkomsterna under en period som motsvarar 25–36 månader, beroende på när på året de bosatte sig i Sverige).³⁹

När det gäller effekter på föräldrapenning kan vi se att minskningen i inkomster från föräldrapenning motsvarar de skattningar i dagar som vi såg i föregående avsnitt, om vi antar lägsta ersättningsnivå (250 kr per dag): för mammor motsvarar 20 000 kr mindre i föräldrapenning 80 dagar, vilket är den minskning i antalet föräldrapenningdagar vi såg för båda grupperna av nyanlända mammor. För gruppen arbete/studier ser vi endast en liten skillnad mellan beloppet på individ- och hushållsnivå, vilket bekräftar en begränsad effekt för papporna i denna grupp. För gruppen flykting/skyddsbehövande är det en större skillnad i effekt mellan individ- och hushållsnivå, vilket innebär att papporna i denna grupp reagerade mer på reformen, i linje med vad vi såg i föregående avsnitt.

För gruppen arbete/studier och deras anhöriga visade den beskrivande statistiken i Figur 2 på ökade arbetsinkomster för de som folkbokfördes efter reformen. När vi nu skattar reformeffekten med *modell 1* ser vi inga tecken på att reformen har medfört att mammorna (eller papporna) närmade sig arbetsmarknaden i högre utsträckning under uppföljningsperioden. Vi ser inga effekter varken på arbetsinkomster eller på ersättning kopplat till deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser. Detta innebär att skillnaderna i Figur 2 drevs av kompositionseffekter, vilka vi här har kontrollerat för. Den minskade föräldrapenningen verkar däremot till viss del ha kompenseras av ett ökat försörjningsstöd och det finns tecken på att mammorna på individnivå fick lägre disponibel inkomst. Det sistnämnda resultatet är dock skattat med låg precision och ska därmed tolkas med viss försiktighet.

För gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga får vi en delvis annan bild: Även här ser vi en ökning i försörjningsstöd men det ser också ut som om reformen ledde till en ökning i ersättning kopplad till deltagande i insatser vid Arbetsförmedlingen. På både individ- och hushållsnivå motsvarar ökningen

³⁹ Studiemedel utgör en väldigt liten andel av vår studiepopulations inkomster (i genomsnitt <1 procent, se Figur 2) och särredovisas därför inte här utan ingår i den disponibla inkomsten.

från dessa båda källor ungefär den minskning vi ser i föräldrapenning. Det finns inga tecken på att vare sig arbetsinkomster eller disponibel inkomst skulle ha påverkats. Att inkomster kopplade till deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser ökar skulle kunna tyda på att åtstramningen i rätten till föräldrapenning medförde att mammorna (och papporna) i denna grupp deltog i etableringsinsatser i högre utsträckning. För att vidare undersöka om det var just åtstramningen i rätten till föräldrapenning som ledde till detta mönster går vi nu vidare till *modell 2* som har fördelen att vi även jämför mammor som fick olika stor minskning i rätten till föräldrapenning men bosatte sig i Sverige vid exakt samma tidpunkt.

Tabell 6 Skattade genomsnittseffekter på inkomster från olika källor under kalenderår 0–2 efter folkbokföring. Samboende mammor.

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga Berättigade till etableringen		Arbete/studier och anhöriga Ej berättigade till etableringen	
	Individ	Hushåll	Individ	Hushåll
Föräldrapenning	-20 858*** (1 840)	-32 545*** (2 593)	-19 170*** (3 390)	-21 066*** (5 075)
Snitt kontrollgrupp	76 120	106 295	57 648	78 255
Ersättning AF^b	12 179*** (2 447)	19 027*** (3 953)	-1 072 (1 167)	-3 553 (2 658)
Snitt kontrollgrupp ^a	94 117	240 934	4 152	12 828
Försörjningsstöd	6 390*** (1 940)	12 135*** (3 702)	3 992** (1 958)	8 258** (3 988)
Snitt kontrollgrupp ^a	23 038	48 203	6 210	13 381
Arbetsinkomst	501 (4 228)	1 086 (13 087)	-33 708 (21 955)	20 886 (57 461)
Snitt kontrollgrupp ^a	19 617	149 342	133 027	855 692
Disponibel inkomst	4 280 (4 533)	5 422 (10 062)	-34 118* (20 721)	-51 292 (49 765)
Snitt kontrollgrupp ^a	286 121	673 925	203 986	953 567
Antal observationer	11 151	11 151	4 829	4 829

Anm: Tabellen baseras på skattningar av modell 1. Standardfel redovisas inom parentes. Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se föregående avsnitt för detaljer).
^a) Genomsnitt i kontrollgrupp avser utfallsvariabelns genomsnitt för de som bosatte sig i Sverige hösten 2015 och 2016. ^b) *Ersättning AF* avser ersättningar som ges till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program (inkl. etableringen).

Resultaten från *modell 2* redovisas i Tabell 7. För föräldrapenning ser vi förväntade resultat för båda grupperna av nyanlända mammor: ingen minskning av inkomsten från föräldrapenning om äldsta barnet är under ett år och större minskningar ju äldre barnen är. Detta är också i linje med resultaten för uttaget av föräldrapenningdagar i föregående avsnitt. När det gäller ersättning kopplad till arbetsmarknadspolitiska insatser för gruppen flyktingar/skyddsbehövande ser vi däremot att även mammor med barn under ett år, som alltså inte fick någon begränsning i rätten till föräldrapenning i och med reformen, erhållit ett ökat belopp. Ökningen för dessa mammor är dessutom ungefär lika stor som för de mammor som har äldre barn och som påverkades av reformen. Detta resultat indikerar att det *inte* är reformen av

föräldrapenningen som driver det ökade deltagandet i insatser vid Arbetsförmedlingen som vi ser bland de som folkbokfördes hösten 2017.

För nyanlända mammor i gruppen arbete/studier och anhöriga ser vi inte heller, baserat på *modell 2*, några tecken på ökade inkomster från arbete eller deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser. För denna grupp verkar reformen framför allt ha inneburit minskad föräldrapenning. Därutöver så visar *modell 2*, i likhet med *modell 1*, vissa tecken på att reformen har haft en negativ effekt på deras disponibla inkomst.

För att vidare undersöka föräldrapenningreformens betydelse skattar vi *modell 1* för nyanlända kvinnor som *inte* har barn under åtta år och som därmed inte heller påverkades av föräldrapenningreformen. Resultaten presenteras Tabell B7 i bilaga B. Även för dessa kvinnor ser vi för gruppen flyktingar/skyddsbehövande en ökning av ersättning kopplad till deltagande i insatser vid Arbetsförmedlingen bland dem som folkbokfördes hösten 2017. Det tyder återigen på att det är andra förändringar än begränsningen av rätten till föräldrapenning som ligger bakom denna ökning. En potentiell förklaring skulle kunna vara att ökningen drivs av förändringar inom ramen för etableringen. Exempelvis kan de förändringar som gjordes i början av 2018 ha spelat en roll. I Tabell B7 ser vi även öknings av försörjningsstödet bland de som folkbokfördes just hösten 2017, vilket tyder på att den ökning vi såg i detta utfall i Tabell 7 inte nödvändigtvis orsakades av föräldrapenningreformen.

Tabell 7 Skattade reformeffekter på inkomster från olika källor under kalenderår 0–2 efter folkbokföring, uppdelat utifrån barnens ålder. Individnivå, samboende mammor.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	Föräldrapenning	Ersättning AF ^a	Försörjningsstöd	Arbetsinkomst	Disponibel inkomst
Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga (berättigade till etableringen)					
Barn <1 år	-3 195 (4 161)	11 067** (5 035)	2 477 (4 095)	7 898 (8 170)	21 285** (8 925)
Barn 1-2 år	-16 445*** (3 823)	9 201* (4 754)	6 380* (3 418)	-8 006 (7 395)	1 314 (8 511)
Barn 2-3 år	-20 254*** (2 575)	8 192** (3 429)	2 210 (2 241)	31 (5 222)	-3 505 (5 726)
Barn 4-7 år	-23 251*** (1 966)	13 340*** (2 589)	7 887*** (2 148)	1 324 (4 429)	4 967 (4 943)
Antal obs.	11 151	11 151	11 151	11 151	11 151
Arbete/studier och anhöriga (ej berättigade till etableringen)					
Barn <1 år	-6 650 (4 682)	-792 (1 330)	2 142 (2 662)	-38 542 (23 739)	-24 614 (21 857)
Barn 1-2 år	-13 681*** (4 969)	-1 459 (1 170)	7 066** (2 950)	13 306 (33 409)	-14 478 (32 326)
Barn 2-3 år	-23 191*** (4 228)	-1 096 (1 224)	2 924 (2 269)	-48 533* (28 800)	-50 893** (25 886)
Barn 4-7 år	-25 144*** (3 691)	-989 (1 403)	4 524** (2 073)	-37 331 (25 888)	-34 895 (23 931)
Antal obs.	4 829	4 829	4 829	4 829	4 829

Anm: Tabellen baseras på skattningar av modell 2. Standardfel redovisas inom parentes. Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se bilaga C för detaljer). ^{a)} Ersättning AF avser ersättningar som ges till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program (inkl. etableringen).

I bilaga A presenterar vi resultat från skattningar av *modell 1* för icke sammanboende mammor. Även för denna grupp ser vi en minskad inkomst från föräldrapenning, men minskningen är mindre än motsvarande förändring för samboende mammor. Vi ser inga effekter på arbetsinkomster eller ersättning kopplad till deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser. Den minskade föräldrapenningen ser ut att ha kompenseras av ett ökat försörjningsstöd, men givet att vi även såg en viss ökning bland kvinnor utan barn under åtta år under denna period (Tabell B7) bör detta resultat tolkas med viss försiktighet.

Sammantaget kan vi konstatera att begränsningen av rätten till föräldrapenning 2017 medförde att nyanlända mammor, och till viss del även papporna, fick lägre inkomster från föräldrapenning under de första tre kalenderåren i Sverige. Sammanfattningsvis ser vi däremot inga tecken på att detta skulle ha medfört att föräldrarna närmade sig arbetsmarknaden i högre utsträckning: det finns inga effekter på ersättning kopplad till deltagande i aktiviteter vid Arbetsförmedlingen som ser ut att bero på föräldrapenningreformen. Vi ser inte heller någon ökning av arbetsinkomsterna. Trots att vi ser att de föräldrar som folkbokfördes just hösten 2017 och tillhör gruppen flyktingar/ skyddsbehövande

fick ersättning kopplat till aktiviteter vid Arbetsförmedlingen i högre grad än föräldrar som kom tidigare, så kan detta alltså inte härledas till åtstramningen av rätten till föräldrapenning.

Ökning i SFI-deltagande men inte bara till följd av mindre föräldrapenning

Kunskaper i det svenska språket är viktiga för att öka chanserna att hitta ett arbete, varför deltagande och godkänt resultat i SFI kan ses som ett steg närmare arbetsmarknaden. SFI ingår ofta som en del av etableringen på Arbetsförmedlingen (se Joona 2020), men även nyanlända som inte har rätt att delta i etableringen kan delta i SFI. Den senare gruppen erhåller dock inte någon ersättning, vilket gör att ett ökat deltagande i SFI för denna grupp inte fångas i analysen av inkomstkällor i föregående avsnitt.

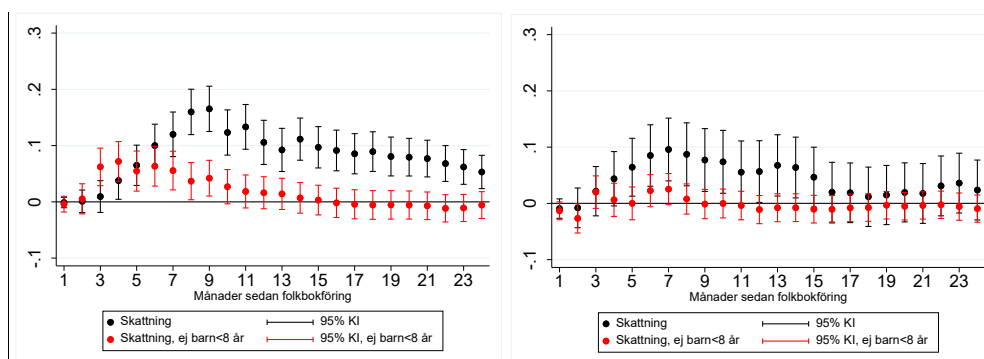
I detta avsnitt utgår vi från SFI-registret för att undersöka om minskad tillgång till föräldrapenning påverkade nyanlända mammors deltagande i SFI. Vi ser en ökning i SFI-deltagande bland de mammor som folkbokfördes just hösten 2017, jämfört med de som folkbokfördes tidigare. Ökningen finns både i gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga och för de som kommit till Sverige för arbete/studier och deras anhöriga. Vi ser också tydligt att denna ökning inte enbart beror på mindre föräldrapenning utan att det måste finnas andra förändringar som också spelar in. Vilka kan vi inte utreda i denna rapport.

De svarta graferna i Figur 4 visar skattade reformeffekter på sannolikheten att mamman påbörjat SFI vid olika tidpunkter efter folkbokföring i Sverige. Figur 5 visar motsvarande resultat för sannolikheten att ha fått godkänt betyg på någon SFI-kurs. Resultaten baseras på *modell 1*, vilket innebär att de fångar effekten av att folkbokföras hösten 2017 jämfört med tidigare. Analysen av båda dessa utfall visar på ett ökat, eller i alla fall tidigarelagt, SFI-deltagande bland de mammor som folkbokfördes hösten 2017. Ökningen syns både för gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga och gruppen arbete/studier och deras anhöriga. Även för mammor som inte är samboende syns ett likartat mönster vad gäller inskrivning på SFI (se Figur A2 i bilaga A).

Figur 4 Genomsnittliga reformeffekter på registrering på SFI. Samboende mammor.

Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga

Arbete/studier och anhöriga

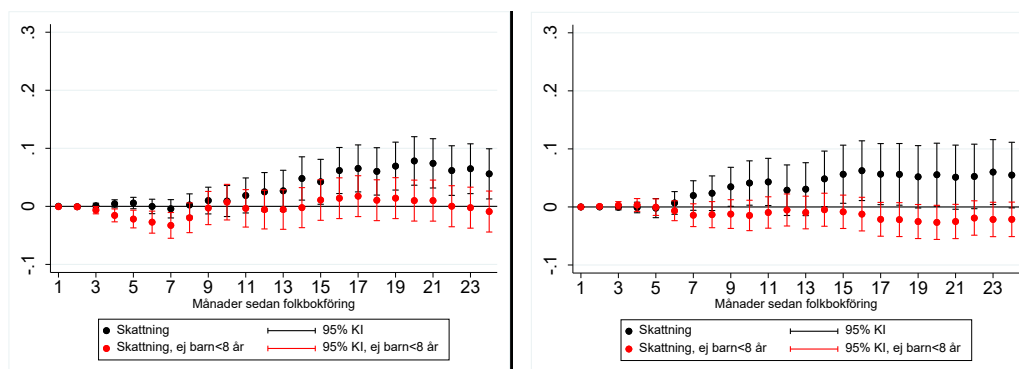

Anm: Skattningar av modell 1. Utfallet avser om mamman registrerats på SFI vid något tillfälle t.o.m. olika mättidpunkter. Placebo-skattningarna (som benämns "skattning, ej barn < 8 år") baseras på kvinnor (18-50 år) som bosatte sig i Sverige vid samma tidpunkt, men som ej hade något barn under 8 år (och därmed var opåverkade av reformen). Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 12 (24) månader för kontrollgruppen (de mammor som folkbokfördes hösten 2015/2016) är 56% (86%) för flyktingar/ skyddsbehövande och 49% (66%) för gruppen arbete/studier. För kvinnor utan barn under 8 år är motsvarande nivåer i kontrollgruppen 79% (89%) för flyktingar/skyddsbehövande och 66% (73%) för gruppen arbete/studier.

Figur 5 Genomsnittliga reformeffekter på godkänt betyg i SFI. Samboende mammor.

Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga

Arbete/studier och anhöriga

Anm: Skattningar av modell 1. Utfallet avser om mamman fått godkänt på någon SFI-kurs vid olika mättidpunkter. Placebo-skattningarna (som benämns "skattning, ej barn < 8 år") baseras på kvinnor (18-50 år) som bosatte sig i Sverige vid samma tidpunkt, men som ej hade något barn under 8 år (och därmed var opåverkade av reformen). Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de mammor som bosatte sig hösten 2015/2016) är 50% för flyktingar/ skyddsbehövande och 33% för gruppen arbete/studier. För kvinnor utan barn under 8 år är motsvarande nivåer i kontrollgruppen 62% för flyktingar/skyddsbehövande och 40% för gruppen arbete/studier.

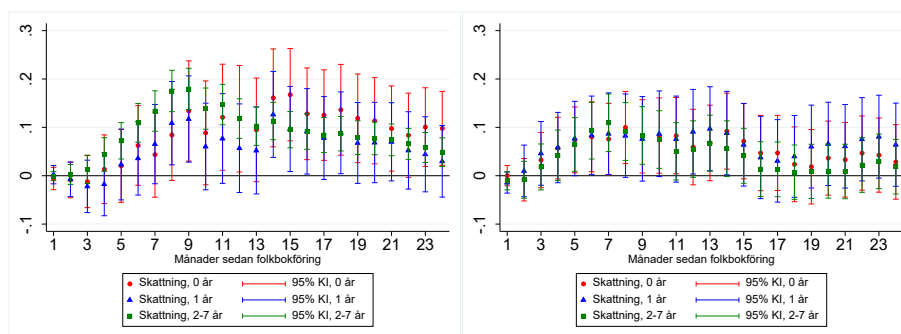
För att vidare undersöka om det ökade SFI-deltagandet verkligen beror på föräldrapenningreformen visar Figur 6 och 7 resultat för *modell 2*, som skattar heterogena effekter baserat på det äldsta barnets ålder vid bosättningsdatumet. Båda figurerna visar att det finns likartade ökningarna i SFI-inskrivning och godkänd SFI-kurs bland mammor vars barn inte fyllt ett år vid folkbokföringen (de röda graferna) – och som därför fick full föräldrapenning även efter reformen – som vi ser bland mammor som påverkades av reformen

(de blå och gröna graferna). Detta gäller för båda grupperna av mammor, dvs. både för gruppen flyktingar/skyddsbehövande och för gruppen arbete/studier och anhöriga. Det indikerar därmed att det ökade deltagandet i SFI bland dem som folkbokfördes hösten 2017 har andra förklaringar än begränsningen av antalet föräldrapenningdagar.

Figur 6 Skattade reformeffekter på inskrivning till SFI, uppdelat utifrån barnens ålder. Samboende mammor.

Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga

Arbete/studier och anhöriga

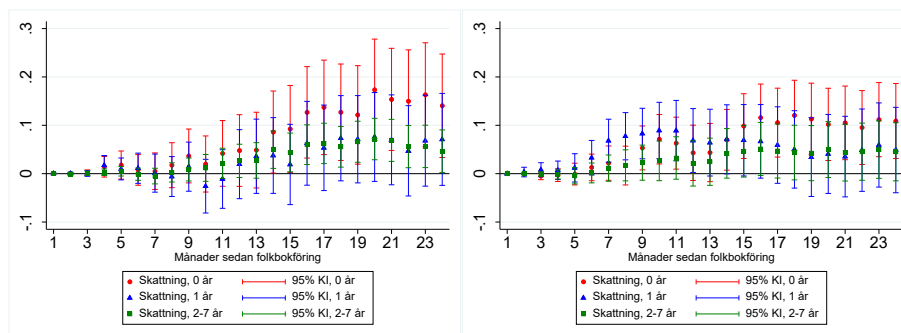

Anm: Skattningar av modell 2. Utfallet avser om mamman registrerats på SFI vid något tillfälle t.o.m. olika mättidpunkter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 12 (24) månader för kontrollgruppen (de mammor som bosatte sig hösten 2015/2016) är 58% (87%) för flyktingar/skyddsbehövande och 51% (68%) för gruppen arbete/studier.

Figur 7 Skattade reformeffekter på godkänt betyg på SFI, uppdelat efter barnens ålder. Samboende mammor.

Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga

Arbete/studier och anhöriga

Anm: Skattningar av modell 2. Utfallet avser om mamman fått godkänt betyg på någon SFI-kurs vid olika mättidpunkter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de mammor som bosatte sig hösten 2015/2016) är 50% för flyktingar/skyddsbehövande och 33% för gruppen arbete/studier.

De röda graferna i Figur 4 och 5 visar resultat för placebo-skattningar baserade på kvinnor som folkbokfördes i Sverige vid samma tidpunkt, men som inte hade något barn under åtta år och därmed inte heller påverkades av reformen. Även för dessa kvinnor syns en tidigarelagd inskrivning i SFI bland dem som folkbokfördes just hösten 2017, även om skattningarna är betydligt mindre i storleksordning än för mammor med barn under åtta år. Notera dock att kvinnor med och utan barn (under åtta år) inte är helt jämförbara grupper och att det därför är att svårt att tolka skillnader i storleken på estimaten. Någon

motsvarande ökning syns däremot inte för sannolikheten att ha fått godkänt betyg.

Sammantaget visar analyserna avseende SFI-deltagande att det finns andra orsaker än begräsningen i tillgången till föräldrapenning som medförde att nyanlända mammors deltagande i SFI ökade från och med hösten 2017. Vi ser nämligen också en ökning bland nyanlända föräldrar som inte berördes av reformen.

Inga effekter på barnens inskrivning i förskola

Om nyanlända föräldrar tar ut föräldrapenning i mindre utsträckning är det möjligt att deras barn skrivs in i förskola vid en tidigare tidpunkt; ett barn kan nämligen inte delta i förskola samtidigt som en förälder tar ut föräldrapenning (för samma barn). I detta avsnitt använder vi data avseende barns inskrivning i förskola för att undersöka eventuella effekter på nyanlända barns deltagande i förskola. Eftersom vi inte sett några tydliga tecken på att reformen av föräldraförsäkringen 2017 påverkat nyanlända föräldrars aktiviteter, bör vi inte heller förvänta oss att denna reform i sig påverkade förskoledeltagandet. Det gör vi inte heller. Däremot ser vi tecken på att barn till mammor som folkbokfördes hösten 2017 och som tillhör gruppen flyktingar/skyddsbehövande skrivs in i förskola något tidigare jämfört med de som folkbokfördes tidigare.

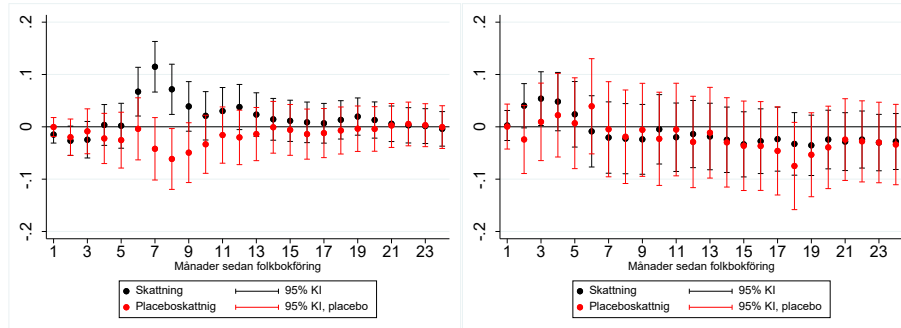
De svarta graferna i Figur 8 redovisar skattade effekter på sannolikheten att något av mammans barn är inskrivet på förskola vid olika tidpunkter efter bosättning i Sverige. Analysen baseras på *modell 1* och urvalet består av samboende mammor. Resultaten visar på en tidigarelagd inskrivning i förskola bland de som bosatte sig i Sverige hösten 2017 och tillhör gruppen flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga medan det inte finns någon synbar förändring i gruppen arbete/studier och deras anhöriga. En rimlig förklaring till detta resultat är att det ökade deltagandet i aktiviteter vid Arbetsförmedlingen som vi tidigare sett för just gruppen flyktingar/skyddsbehövande som folkbokfördes hösten 2017, jämfört med de som folkbokfördes tidigare, också innebar att föräldrarna lät sina barn börja förskola vid en tidigare tidpunkt. I placebo-analyserna (de röda graferna), som här baseras på en jämförelse mellan de som folkbokfördes hösten 2016 (och som var opåverkade av reformen) och de som folkbokfördes ännu tidigare, syns ingen ökning av förskoledeltagandet i någon av grupperna. Vi ser likartade mönster vad gäller inskrivning i förskola för mammor som inte är samboende (se Figur A3 i bilaga A).

I Figur 9, som redovisar heterogena effekter beroende på barnens ålder (dvs. *modell 2*), ser vi dock att en tidigarelagd inskrivning i förskola även syns bland mammor vars barn inte hade fyllt ett år vid folkbokföringen (de röda graferna) för gruppen flyktingar/skyddsbehövande. Eftersom dessa mammor fick full föräldrapenning även efter reformen kan vi återigen dra slutsatsen att den observerade ökningen inte beror på begräsningen av antalet föräldrapenningdagar.

Sammantaget finner vi alltså inget som tyder på att föräldrapenningreformen påverkade barnens inskrivning i förskola, vilket är i linje med att vi inte såg några effekter av reformen på föräldrarnas arbetsinkomster, deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser och inte heller entydigt på deltagande i SFI.

Figur 8 Genomsnittliga reformeffekter på inskrivning i förskola. Samboende mammor.

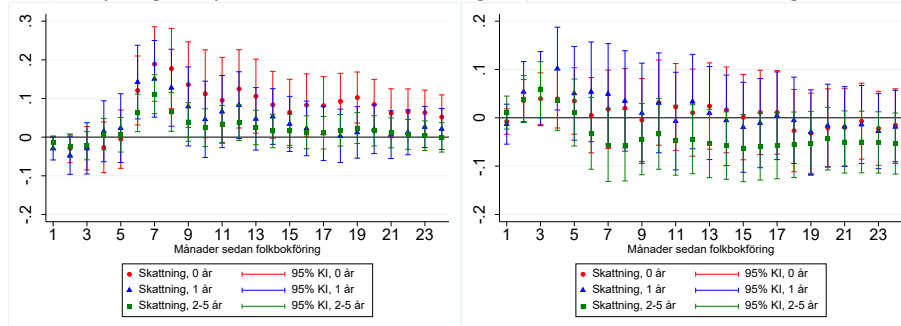
a) Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga b) Arbete/studier och anhöriga

Anm: Skattningar av modell 1, för familjer med minst ett barn under sex års ålder vid folkbokföringsdatumet. Utfallsvariabeln mäter om något av mammans barn i förskoleåldern var inskrivet på förskola vid olika mättpunkter. Placebo-skattningarna baseras också på modell 1 men där mammor som bosatte sig i Sverige hösten 2016 (och som var opåverkade av reformen) kodas som "behandlade", och jämförs med de som bosatte sig i Sverige dels våren 2016, dels höst och vår 2015. Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de mammor som bosatte sig hösten 2015/2016) är 85% för flyktingar/skyddsbehövande och 77% för gruppen arbete/studier.

Figur 9 Skattade reformeffekter på inskrivning i förskola, uppdelat efter barnens ålder. Samboende mammor.

a) Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga b) Arbete/studier och anhöriga

Anm: Skattningar av modell 2, för familjer med minst ett barn under sex års ålder vid folkbokföringsdatumet. Utfallsvariabeln mäter om något av mammans barn i förskoleåldern var inskrivet på förskola vid olika mätpunkter. Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de mammor som bosatte sig hösten 2015/2016) är 85% för flyktingar/skyddsbehövande och 77% för gruppen arbete/studier.

Slutsats

Den 1 juli 2017 reformerades föräldraförsäkringen för nyanlända familjer: tillgången till föräldrapenningdagar minskade kraftigt. Innan reformen hade föräldrar som invandrade med barn samma rätt till föräldrapenning som övriga föräldrar i Sverige, vilket innebar att de hade rätt till mer än ett års föräldrapenning per barn för alla barn som ännu inte fyllt 8 år vid bosättningsdatumet. I och med reformen begränsades denna rätt till 200 dagar för familjer som invandrar med ett barn mellan 1 och 2 år och till 100 dagar för varje barn mellan 2 och 8 år. I denna rapport har vi studerat om denna reform påverkade nyanlända familjers integration i det svenska samhället under de första två åren efter att de bosatte sig här. Fokus har varit på mammor som kommit till Sverige från länder utanför EU/EES och deras familjemedlemmar. Vi har undersökt om reformen påverkade uttaget av föräldrapenning, andra inkomstkällor, deltagande i SFI och om barnen går i förskola.

Vi finner att reformen ledde till en tydlig minskning av de nyanlända mammornas föräldrapenninguttag under de första två åren i Sverige. Mammorna minskade sitt uttag med ca 80 dagar, vilket motsvarar en minskning med 30–40 procent. Även papporna minskade sitt uttag men i mindre utsträckning mätt i antal dagar. Två år efter bosättning i Sverige har de flesta nyanlända familjer (som inte får fler barn) förmodligen betydligt färre föräldrapenningdagar sparade till följd av reformen. Det motiverar att återkomma till denna reform med en längre uppföljningshorisont.

När det gäller andra inkomstkällor finner vi ingen ökning av arbetsinkomsterna men däremot att föräldrar som bosatte sig i Sverige hösten 2017, i jämförelse med familjer som kom tidigare, har mer inkomst från ersättning kopplad till aktiviteter vid Arbetsförmedlingen och något mer försörjningsstöd. Vi ser också att denna grupp i högre grad deltar i SFI och tecken på att de sätter sina barn i förskola något tidigare. Våra analyser visar dock att dessa förändringar i huvudsak inte kan härledas till minskad föräldrapenning i samband med reformen 2017; vi ser nämligen att nyanlända som inte påverkades av reformen (för att de har barn i andra åldrar eller inga barn) uppvisar ungefär samma mönster. Vi drar därför slutsatsen att dessa förändringar i alla fall delvis har en annan eller andra orsaker, vilka är intressant att studera vidare i en annan rapport.

Referenser

Andersen, Lars Højsgaard, Christian Dustmann, och Rasmus Landersø. 2019. "Lowering Welfare Benefits: Intended and Unintended Consequences for Migrants and Their Families". Cream Discussion Paper Series 05/19.

Ansala, Laura, Olof Åslund, och Matti Sarvimäki. 2022. "Immigration history, entry jobs and the labor market integration of immigrants". *Journal of Economic Geography* 22 (3): 581–604.

Arendt Nielsen, Jacob, Iben Bolvig, Mette Foged, Linea Hasager, och Giovanni Peri. 2021. "Integrating Refugees: Language Training or Work-First Incentives?" NBER Working Paper 26834.

Battisti, Michele, Yvonne Giesing, och Nadzeya Laurentsyeva. 2019. "Can Job Search Assistance Improve the Labour Market Integration of Refugees? Evidence from a Field Experiment". *Labour Economics* 61 (december): 101745.

Clausen, Jens, Eskil Heinesen, Hans Hummelgaard, Leif Husted, och Michael Rosholm. 2009. "The Effect of Integration Policies on the Time until Regular Employment of Newly Arrived Immigrants: Evidence from Denmark". *Labour Economics* 16 (4): 409–17.

Cornelissen, Thomas, Christian Dustmann, Anna Raute, och Uta Schönberg. 2018. "Who Benefits from Universal Child Care? Estimating Marginal Returns to Early Child Care Attendance". *Journal of Political Economy* 126 (6): 2356–2409.

Dahlberg, Matz, Johan Egebark, och Ulrika Vikman. 2023. "Etablering av nyanlända flyktingar – effekter av en tidig och intensiv arbetsmarknadspolitisk insats". IFAU report 2023:19. IFAU - Institute for Evaluation of Labour Market and Education Policy.
<https://www.ifau.se/Forskning/Publikationer/Rapporter/2023/etablering-av-nyanlanda-flyktingar--effekter-av-en-tidig-och-intensiv-arbetsmarknadspolitisk-insats/>.

Dahlberg, Matz, Johan Egebark, Ulrika Vikman, och Gulay Özcan. 2020. "Labor Market Integration of Low-Educated Refugees". IFAU Working Paper 2020:21. <https://www.ifau.se/Forskning/Publikationer/Working-papers/2020/labor-market-integration-of-low-educated-refugees/>.

Dietrichson, Jens, Ida Lykke Kristiansen, och Bjørn A. Viinholt. 2020. "Universal Preschool Programs and Long-Term Child Outcomes: A Systematic Review". *Journal of Economic Surveys* 34 (5): 1007–43.

Drange, Nina, och Kjetil Telle. 2017. "Preschool and School Performance of Children from Immigrant Families". *Empirical Economics* 52 (2): 825–67.

Duncan, Greg, Ariel Kalil, Magne Mogstad, och Mari Rege. 2022. "Investing in Early Childhood Development in Preschool and at Home". NBER Working Paper 29985.

- Dustmann, Christian, Francesco Fasani, Tommaso Frattini, Luigi Minale, och Uta Schönberg. 2017. "On the economics and politics of refugee migration". *Economic Policy* 32 (91): 497–550.
- Duvander, Ann-Zofie, och Eleonora Mussino. 2021. *Föräldradighet: hinder eller möjlighet för etablering i samhället?* Forskningsrapport. Stockholm: SNS Förlag.
- Duvander, Ann-Zofie, och Sten Olsson. 2012. "Nyanlända invandrares användning av föräldrapenning". Appendix 2 in SOU 2012:9.
- Engdahl, Mattias, Anders Forslund, och Ulrika Vikman. 2023. "(Kommunala) insatser för att underlätta arbetsmarknadsinträdet för flyktingar och deras anhöriga". 2023:8. IFAU.
- Foged, Mette, Linea Hasager, och Giovanni Peri. 2022. "Comparing the Effects of Policies for the Labor Market Integration of Refugees". Working Paper. Working Paper Series. National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w30534>.
- Forslund, Anders, Linus Liljeberg, och Olof Åslund. 2017. "Labour Market Entry of Non-Labour Migrants". *Nordic Economic Policy Review* 2017: 115–58.
- Forslund, Anders, Wazah Pello-Esso, Rickard Ulmestig, Ulrika Vikman, Ingeborg Waernbaum, Alexander Westerberg, och Johan Zetterqvist. 2019. "Kommunal arbetsmarknadspolitik. Vad och för vem? En beskrivning utifrån ett unikt datamaterial". IFAU Report 2019:5.
- Huynh, Duy T, Marie Louise Schultz-Nielsen, och Torben Tran. 2007. "Employment Effects of Reducing Welfare to Refugees". Study paper 15 from Rockwool Foundation Research Unit.
- Joona, Pernilla Andersson. 2020. "Aktiviteter för flykting- och anhöriginvandrare inom etableringsprogrammet". 2020:4. IFAU - Institute for Evaluation of Labour Market and Education Policy.
- Joona, Pernilla Andersson, och Lena Nekby. 2012. "Intensive Coaching of New Immigrants: An Evaluation Based on Random Program Assignment". *The Scandinavian Journal of Economics* 114 (2): 575–600.
- Landell, Elin. 2021. "Försörjning med fördröjning – en ESO-rapport om utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden". ESO-rapport 2021:7. https://eso.expertgrupp.se/rapporter/2021_7_forsorjning-med-fordrojning/.
- Lochmann, Alexia, Hillel Rapoport, och Biagio Speciale. 2019. "The Effect of Language Training on Immigrants' Economic Integration: Empirical Evidence from France". *European Economic Review* 113 (april): 265–96.
- Proposition 2016/17:154. u.å. "Begränsningar i föräldrapenningen för föräldrar som kommer till Sverige med barn".
- Proposition 2016/17:175. u.å. "Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet".
- Qi, Haodong, Nahikari Irastorza, Henrik Emilsson, och Pieter Bevelander. 2019. "Does Integration Policy Integrate? The Employment Effects of Sweden's 2010 Reform of the Introduction Program". *IZA Discussion Paper*, nr 12594.

Rosholm, Michael, och Rune Vejlin. 2010. "Reducing Income Transfers to Refugee Immigrants: Does Start-Help Help You Start?" *Labour Economics* 17 (1): 258–75.

Sarvimäki, Matti, och Kari Hämäläinen. 2016. "Integrating Immigrants: The Impact of Restructuring Active Labor Market Programs". *Journal of Labor Economics* 34 (2): 479–508.

SCB. 2019. "44 000 barn lever i familjer med varaktigt låga inkomster". <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2019/44-000-barn-lever-i-familjer-med-varaktigt-lag-inkomst/>.

SOU 2016:73. u.å. *Begränsningar i föräldrapenningen för föräldrar som kommer till Sverige med barn*. Delbetänkande av Utredningen om en modern föräldraförsäkring. Stockholm. Åtkomstdatum 12 juni 2023.

SOU 2020:67. u.å. *Förskola för alla barn - för bättre språkutveckling i svenska*. Betänkande av Utredningen om fler barn i förskolan för bättre språkutveckling i svenska. Stockholm.

SOU 2023:24. u.å. "Etablering för fler - jämställda möjligheter till integration". Delbetänkande av utredningen om Förbättrad arbetsmarknadsetablering för utrikes födda kvinnor. Stockholm.

Vikman, Ulrika. 2013. "Paid parental leave to immigrants: An obstacle to labor market entrance? - IFAU". IFAU WP 2013:4.

Åslund, Olof, Anders Forslund, och Linus Liljeberg. 2017. "Flykting- och anhöriginvandrades etablering på den svenska arbetsmarknaden". Rapport 2017:14. IFAU.

Bilaga A: Resultat för övriga mammor (ej samboende)

Tabell A1 **Beskrivande statistik för mammor som inte bor tillsammans med pappan hela första året.**

Kolumn:	1	2	3	4
	Höst 2017	Vår 2017	Höst 2015/2016	Vår 2015/2016
Ålder vid bosättning	31,62 (7,402)	31,62 (7,143)	31,47 (6,939)	31,50 (6,803)
Gift	0,572 (0,495)	0,489 (0,500)	0,667 (0,471)	0,533 (0,499)
Grundskola	0,351 (0,478)	0,371 (0,484)	0,374 (0,484)	0,427 (0,495)
Gymnasium	0,158 (0,365)	0,201 (0,401)	0,198 (0,399)	0,191 (0,393)
Universitet/högskola	0,240 (0,427)	0,234 (0,424)	0,288 (0,453)	0,265 (0,442)
Utbildningsuppgift saknas	0,253 (0,435)	0,193 (0,395)	0,140 (0,347)	0,118 (0,323)
Ursprungsland:				
Syrien	0,173 (0,379)	0,315 (0,465)	0,416 (0,493)	0,197 (0,398)
Irak	0,0738 (0,262)	0,0619 (0,241)	0,0416 (0,200)	0,0442 (0,206)
Indien	0,0210 (0,143)	0,00387 (0,0621)	0,00727 (0,0850)	0,00478 (0,0690)
Afghanistan	0,144 (0,351)	0,0754 (0,264)	0,0449 (0,207)	0,0693 (0,254)
Eritrea	0,0766 (0,266)	0,101 (0,301)	0,127 (0,333)	0,180 (0,385)
Övriga, inkl. okänd	0,511 (0,500)	0,443 (0,497)	0,363 (0,481)	0,504 (0,500)
Antal barn <8 år	1,356 (0,596)	1,369 (0,691)	1,414 (0,660)	1,374 (0,660)
Antal barn <1 år	0,156 (0,363)	0,217 (0,412)	0,198 (0,398)	0,151 (0,358)
Antal barn 1-2 år	0,158 (0,365)	0,132 (0,338)	0,133 (0,339)	0,152 (0,359)
Antal barn 2-3 år	0,285 (0,452)	0,290 (0,454)	0,311 (0,463)	0,282 (0,450)
Antal barn 4-7 år	0,620 (0,486)	0,602 (0,490)	0,619 (0,486)	0,619 (0,486)
Gravid	0,044 (0,205)	0,037 (0,188)	0,048 (0,214)	0,030 (0,170)
Pappan observeras i data	0,476 (0,500)	0,437 (0,497)	0,608 (0,488)	0,538 (0,499)
Minst ett barn kommer med mamman	0,790 (0,407)	0,728 (0,445)	0,760 (0,427)	0,742 (0,438)
Beslut från Migrationsverket	0,943 (0,231)	0,969 (0,173)	0,945 (0,227)	0,959 (0,198)
Flykting/skyddsbehövande	0,500 (0,500)	0,629 (0,484)	0,680 (0,466)	0,576 (0,495)

Anknytningar, jobb/studier	0,187	0,172	0,124	0,200
	(0,390)	(0,378)	(0,330)	(0,400)
Anknytningar, flykting	0,160	0,126	0,0955	0,140
	(0,367)	(0,332)	(0,294)	(0,347)
Jobb och studier	0,0850	0,0220	0,0357	0,0324
	(0,279)	(0,147)	(0,185)	(0,177)
EU/EES-medborgare	0,0164	0,0213	0,0116	0,0131
	(0,127)	(0,144)	(0,107)	(0,114)
Svenskfödd pappa	0,0627	0,0529	0,0296	0,0593
	(0,243)	(0,224)	(0,169)	(0,237)
Dagar till folkbokföring ^a	484,6	424,9	382,0	348,6
	(306,8)	(241,7)	(167,5)	(186,2)
Antal observationer	1097	517	3026	837

Anm.: Tabellen redovisar medelvärden och standardavvikelser (inom parentes). Huruvida mamman bor tillsammans med pappan är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter. ^{a)} Dagar till folkbokföring innebär antalet dagar från första ansökan om uppehållstillstånd, till folkbokföringsdatum.

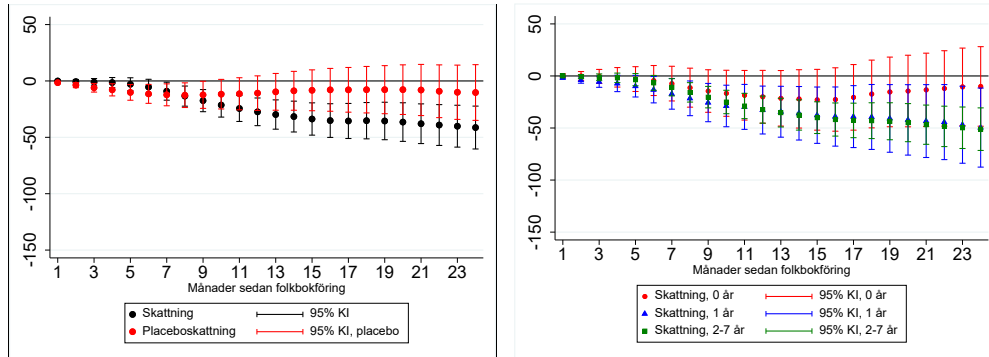
Tabell A2 Skattade genomsnittseffekter på inkomster från olika källor under kalenderår 0–2 efter folkbokföring. Mammor som inte bor tillsammans med barnets pappa under hela första året.

	Individnivå
Föräldrapenning	-11 170***
	(2 927)
Genomsnitt i kontrollgrupp ^a	55 059
Ersättning AF^b	5 119
	(3 613)
Genomsnitt i kontrollgrupp ^a	84 632
Försörjningsstöd	19 339***
	(5 726)
Genomsnitt i kontrollgrupp ^a	25 949
Arbetsinkomst	4 371
	(13 698)
Genomsnitt i kontrollgrupp ^a	63 421
Disponibel inkomst	19 519
	(15 447)
Genomsnitt i kontrollgrupp ^a	334 510
Antal observationer	5 457

Anm.: Tabellen baseras på skattningar av modell 1. Standardfel redovisas inom parentes. Huruvida mamman bor tillsammans med pappan är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se Bilaga C för detaljer).

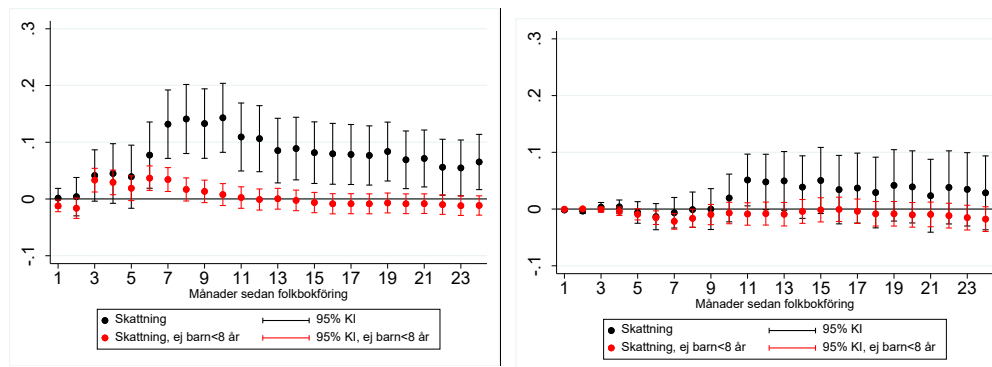
^{a)} Genomsnitt i kontrollgrupp avser utfallsvariabelns genomsnitt för de som bosatte sig i Sverige hösten 2015 och 2016. ^{b)} *Ersättning AF* avser ersättningar som ges till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program (inkl. etableringen).

Figur A1 Reformeffekter på uttag av föräldrapenning för mammor som inte bor tillsammans med barnets pappa under hela första året. Genomsnittliga effekter (till vänster) och effekter beroende på äldsta barnets ålder (till höger).

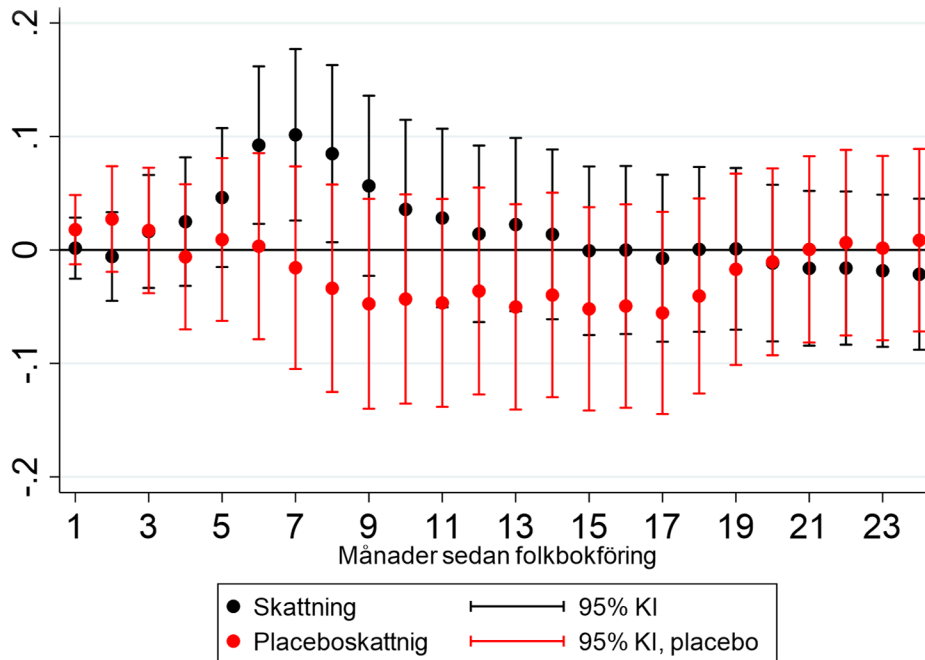
Anm.: Den vänstra delfiguren redovisar skattningar av modell 1 och den högra modell 2. Föräldrapenninguttag mäts som ackumulerat uttag månad för månad efter folkbokföring i Sverige. Placebo-skattningarna i den vänstra delfiguren (som benämns "skattning, kontrollgrupp") baseras också på modell 1 men där mammor som bosatte sig i Sverige hösten 2016 (och som var opåverkade av reformen) kallas som "behandlade", och jämförs med de som bosatte sig i Sverige dels våren 2016, dels höst och vår 2015. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se bilaga C för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de som folkbokfördes hösten 2015/2016) av mammor som inte bor tillsammans med pappan är 210 dagar.

Figur A2 Genomsnittliga reformeffekter på SFI för mammor som inte bor tillsammans med barnets pappa under hela första året. Inskrivning (till vänster) och godkänt betyg (till höger).

Anm.: Figurerna redovisar skattningar av modell 1. Utfallet avser om mamman registrerats på SFI vid något tillfälle (till vänster) och om mamman fått godkänt betyg på någon SFI-kurs (till höger), fram t.o.m. olika mättidpunkter. Placebo-skattningarna (som benämns "skattning, ej barn < 8 år") baseras på mammor som bosatte sig i Sverige vid samma tidpunkt, men som ej hade något barn under 8 år (och därmed var opåverkade av reformen). Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se bilaga C för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de som folkbokfördes hösten 2015/2016) av mammor som inte bor tillsammans med pappan är för inskrivning 83% och godkänt betyg 48%.

Figur A3 Genomsnittliga reformeffekter på inskrivning i förskola för mammor som inte bor tillsammans med barnets pappa under hela första året.

Anm.: Skattningar av modell 1, för familjer med minst ett barn under sex års ålder vid folkbokföringsdatumet. Utfallsvariabeln mäter om något av mammans barn i förskoleåldern var inskrivet på förskola vid olika mättidpunkter. Placebo-skattningarna baseras också på modell 1 men där mammor som bosatte sig i Sverige hösten 2016 (och som var opåverkade av reformen) kodas som "behandlade", och jämförs med de som bosatte sig i Sverige dels våren 2016, dels höst och vår 2015. Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se metodavsnittet för detaljer). Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de mammor som folkbokfördes hösten 2015/2016) av mammor som inte bor tillsammans med pappan är för inskrivning i förskola 73%.

Bilaga B: Ytterligare tabeller och figurer

Tabell B1 **Antal föräldrapenningdagar föräldrar är berättigade till beroende på barnets ålder vid bosättning i Sverige, före och efter reformen 2017**

Barnets ålder vid bosättning (år)	Antal föräldrapenningdagar	
	Före juli 2017	Efter juli 2017
0	480	480
1	480	200
2–3	480	100
4–7	480	96
8–11	0	0

Tabell B2 **Antal föräldrapenningdagar föräldrar är berättigade till beroende på barnets ålder vid bosättning (inom parentes) och datum för bosättning (2014–2018)**

År för bosättning /Barnets födelseår	2014	2015	2016	2017	2017	2018
				jan, –juni	juli–dec,	
Fött 2010	(4) 480	(5) 480	(6) 480	(7) 480	(7) 100	(8) 100
Fött 2011	(3):480	(4):480	(5):480	(6):480	(6):100	(7):100
Fött 2012	(2):480	(3):480	(4):480	(5):480	(5):100	(6):100
Fött 2013	(1):480	(2):480	(3):480	(4):480	(4):100	(5):100
Fött 2014	(0):480 [96] ¹	(1):480 [96]	(2):480 [96]	(3):480 [96]	(3):100 [96]	(4): 96
Fött 2015		(0):480 [96]	(1):480 [96]	(2):480 [96]	(2):100 [96]	(3):100 [96]
Fött 2016			(0):480 [96]	(1):480 [96]	(1):200 [96]	(2):100 [96]
Fött 2017				(0):480 [96]	(0):480 [96]	(1):200 [96]
Fött 2018						(0):480 [96]

Anm.: Siffrorna inom parentes avser barnets ålder vid bosättning i Sverige: 0 avser barn som ännu inte fyllt ett år; 1 avser barn som har fyllt ett år men inte två år, osv. ¹) Siffrorna inom hakparentes avser antalet föräldrapenningdagar som kan användas efter att barnet fyllt fyra år.

Tabell B3 **Beskrivande statistik för mammor som bor tillsammans med
pappan till barnen, fullständig variabelista**

Kolumn:	1	2	3	4
	Höst 2017	Vår 2017	Höst 2015/2016	Vår 2015/2016
Ålder vid bosättning	31,40 (6,026)	30,86 (5,978)	30,85 (6,184)	31,62 (6,051)
Gift	0,947 (0,225)	0,939 (0,239)	0,959 (0,199)	0,948 (0,223)
Grundskola	0,295 (0,456)	0,349 (0,477)	0,337 (0,473)	0,300 (0,458)
Gymnasium	0,160 (0,367)	0,193 (0,395)	0,191 (0,393)	0,195 (0,396)
Universitet/högskola	0,347 (0,476)	0,327 (0,469)	0,359 (0,480)	0,412 (0,492)
Utb, saknas	0,197 (0,398)	0,131 (0,338)	0,113 (0,317)	0,0935 (0,291)
Ursprungsland:				
Syrien	0,304 (0,460)	0,474 (0,499)	0,599 (0,490)	0,486 (0,500)
Irak	0,0632 (0,243)	0,0650 (0,247)	0,0340 (0,181)	0,0322 (0,177)
Indien	0,0697 (0,255)	0,0430 (0,203)	0,0380 (0,191)	0,0402 (0,197)
Afghanistan	0,0709 (0,257)	0,0535 (0,225)	0,0143 (0,119)	0,0165 (0,127)
Eritrea	0,0473 (0,212)	0,0257 (0,158)	0,0182 (0,134)	0,0234 (0,151)
Övriga, inkl, okänd	0,445 (0,497)	0,339 (0,473)	0,296 (0,457)	0,402 (0,490)
Antal barn <8 år	1,487 (0,709)	1,511 (0,726)	1,604 (0,777)	1,551 (0,722)
Antal barn <1 år	0,199 (0,399)	0,273 (0,445)	0,233 (0,423)	0,170 (0,375)
Antal barn 1-2 år	0,180 (0,384)	0,163 (0,370)	0,188 (0,391)	0,180 (0,384)
Antal barn 2-3 år	0,361 (0,480)	0,346 (0,476)	0,375 (0,484)	0,391 (0,488)
Antal barn 4-7 år	0,582 (0,493)	0,555 (0,497)	0,596 (0,491)	0,606 (0,489)
Gravid	0,0642 (0,245)	0,0792 (0,270)	0,113 (0,316)	0,0816 (0,274)
Pappan observeras i data	0,999 (0,0273)	0,999 (0,0229)	0,999 (0,0315)	0,999 (0,0339)
Minst ett barn kommer med mamman	0,903 (0,296)	0,898 (0,303)	0,927 (0,261)	0,918 (0,275)
Beslut från Migrationsv,	0,956 (0,205)	0,965 (0,183)	0,966 (0,180)	0,970 (0,170)
Flykting/skyddsbehövande	0,263 (0,440)	0,402 (0,490)	0,496 (0,500)	0,282 (0,450)
Anknytningar, jobb/studier	0,308 (0,462)	0,223 (0,417)	0,179 (0,384)	0,237 (0,425)
Anknytningar, flykting	0,289	0,275	0,239	0,383

	(0,454)	(0,447)	(0,427)	(0,486)
Jobb och studier	0,0505	0,0282	0,0240	0,0328
	(0,219)	(0,166)	(0,153)	(0,178)
EU/EES-medborgare	0,0480	0,0372	0,0289	0,0372
	(0,214)	(0,189)	(0,167)	(0,189)
Svenskfödd pappa	0,0470	0,0362	0,0254	0,0379
	(0,212)	(0,187)	(0,157)	(0,191)
Dagar till folkbokföring ^a	400,2	362,7	340,1	278,1
	(274,3)	(228,7)	(158,5)	(188,8)
Observationer	4019	1907	8035	2610

Anm.: Tabellen redovisar medelvärden och standardavvikelse (inom parentes). Sammanboende eller inte är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter. ^{a)} Dagar till folkbokföring innebär antalet dagar från första ansökan om uppehållstillstånd, till folkbokföringsdatum.

Tabell B4 Beskrivande statistik för pappor som bor tillsammans med mamman till barnen

Kolumn:	1	2	3	4
	Höst 2017	Vår 2017	Höst 2015/2016	Vår 2015/2016
Ålder vid bosättning	36,67 (7,163)	36,37 (7,229)	36,69 (7,229)	37,44 (7,316)
Gift	0,947 (0,225)	0,939 (0,239)	0,959 (0,199)	0,948 (0,223)
Grundskola	0,308 (0,462)	0,354 (0,478)	0,367 (0,482)	0,297 (0,457)
Gymnasium	0,214 (0,410)	0,218 (0,413)	0,200 (0,400)	0,227 (0,419)
Universitet/högskola	0,364 (0,481)	0,351 (0,478)	0,356 (0,479)	0,405 (0,491)
Utb, saknas	0,113 (0,317)	0,0766 (0,266)	0,0758 (0,265)	0,0705 (0,256)
Ursprungsland:				
Syrien	0,314 (0,464)	0,480 (0,500)	0,609 (0,488)	0,506 (0,500)
Irak	0,0652 (0,247)	0,0635 (0,244)	0,0346 (0,183)	0,0345 (0,183)
Indien	0,0694 (0,254)	0,0435 (0,204)	0,0376 (0,190)	0,0414 (0,199)
Afghanistan	0,0741 (0,262)	0,0551 (0,228)	0,0153 (0,123)	0,0169 (0,129)
Eritrea	0,0508 (0,220)	0,0299 (0,170)	0,0194 (0,138)	0,0261 (0,159)
Övriga, inkl, okänd	0,426 (0,495)	0,328 (0,470)	0,284 (0,451)	0,375 (0,484)
Beslut från Migrationsv,	0,903 (0,295)	0,922 (0,268)	0,935 (0,247)	0,921 (0,270)
Flykting/skyddsbehövande	0,558 (0,497)	0,679 (0,467)	0,732 (0,443)	0,659 (0,474)
Anknytningar, jobb/stud	0,0634 (0,244)	0,0409 (0,198)	0,0373 (0,190)	0,0517 (0,222)
Anknytningar, flykting	0,0465 (0,211)	0,0346 (0,183)	0,0276 (0,164)	0,0406 (0,197)
Jobb och studier	0,215 (0,411)	0,151 (0,358)	0,121 (0,326)	0,153 (0,360)
EU/EES-medborgare	0,0403 (0,197)	0,0278 (0,164)	0,0243 (0,154)	0,0287 (0,167)
Observationer	4019	1907	8035	2610

Anm.: Tabellen redovisar medelvärden och standardavvikelser (inom parentes). Sammanboende eller inte är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter.

Tabell B5 Utbildningsnivå bland sammanboende mammor och pappor

Mammans utbildning:	Grundskola	Gymnasium	>gymnasium	Info. saknas
Pappans utbildning:				
Grundskoleutbildning	0,62	0,33	0,12	0,26
Gymnasial utbildning	0,20	0,33	0,17	0,17
Eftergymnasial utbildning	0,15	0,30	0,65	0,22
Utbildningsuppgift saknas	0,03	0,04	0,05	0,35
Observationer	5343	3054	5979	2195

Anm.: Mammor som bor tillsammans med pappan är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter.

Tabell B6 Födelse av barn inom olika antal månader efter folkbokföringsdatum, sammanboende mammor

	Hela urvalet	Bosatte sig hösten 2017	Bosatte sig våren 2017	Bosatte sig hösten 2015/2016	Bosatte sig våren 2015/2016
12 månader	0,182 (0,386)	0,150 (0,357)	0,178 (0,383)	0,200 (0,400)	0,175 (0,380)
24 månader	0,334 (0,472)	0,294 (0,456)	0,346 (0,476)	0,353 (0,478)	0,329 (0,470)
36 månader	0,420 (0,494)	0,376 (0,485)	0,447 (0,497)	0,438 (0,496)	0,415 (0,493)
Antal observationer:	16 571	4 019	1 907	8 035	2 610

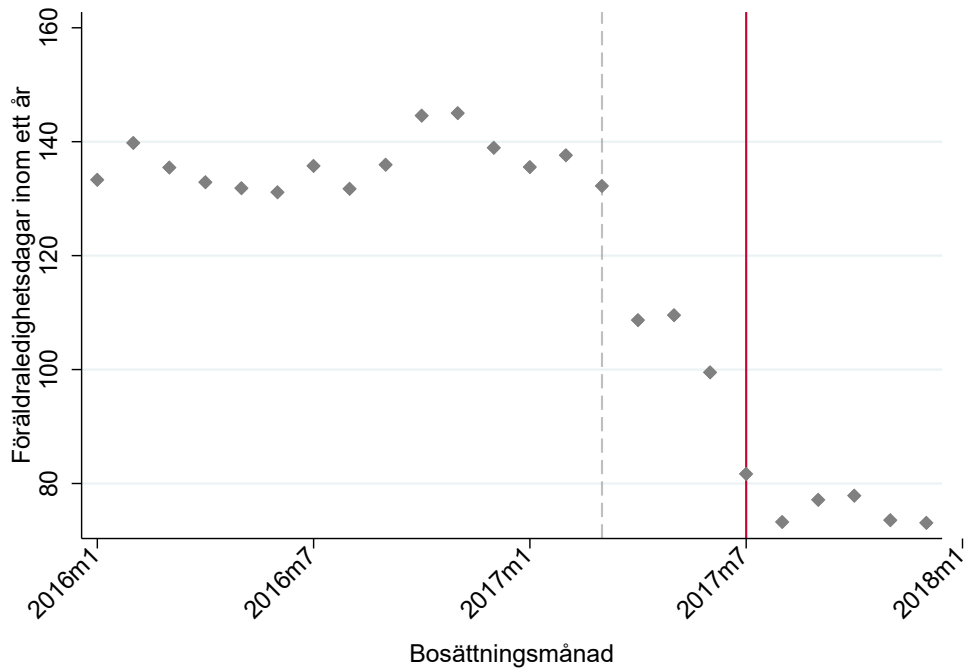
Anm.: Sammanboende eller inte är definierat utifrån om mamman tillhör samma hushåll som pappan i december både folkbokföringsåret och året därefter.

**Tabell B7 Placebo-skattningar för nyanlända kvinnor utan barn.
Utfallsvariablerna avser inkomster från olika källor under
kalenderår 0–2 efter folkbokföring.**

	(1)	(2)
	Flyktingar/skyddsbehövande och anhöriga	Jobb/studier och anhöriga
	Berättigade till etablering	Ej berättigade till etablering
Föräldrapenning	-1 484 (1 092)	3 471*** (1 190)
Genomsnitt kontrollgrupp ^a	14 408	13 483
Ersättning AF^b	7 739*** (2 269)	-1 252*** (480)
Genomsnitt kontrollgrupp ^a	117 648	4 240
Försörjningsstöd	3 943** (1 884)	2 334*** (870)
Genomsnitt kontrollgrupp ^a	21 814	3 516
Arbetsinkomst	-6 221 (4 950)	-14 759 (12 346)
Genomsnitt kontrollgrupp ^a	50 633	182 955
Disponibel inkomst	11 448** (5 277)	-5 021 (10 100)
Genomsnitt kontrollgrupp ^a	230 611	180 194
Antal observationer	15 984	19 199

Anm.: Tabellen baseras på skattningar av modell 1. Standardfel redovisas inom parentes. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se bilaga C för detaljer). ^{a)} Genomsnitt i kontrollgrupp avser utfallsvariabelns genomsnitt för de som bosatte sig i Sverige hösten 2015 och 2016. ^{b)} *Ersättning AF* avser ersättningar som ges till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program (inkl. etableringen).

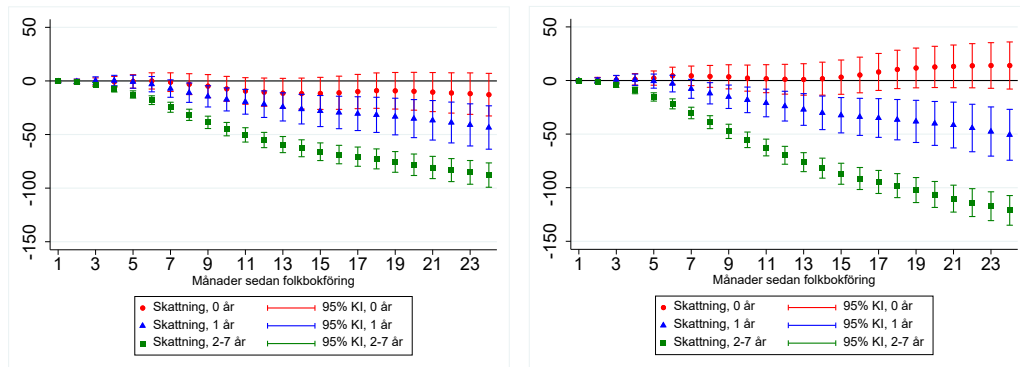
Figur B1 Använda dagar med föräldrapenning under det första året, utifrån bosättningsmånad

Figur B2 Skattade reformeffekter på uttag av föräldrapenning beroende på äldsta barnets ålder

a) Individnivå, samboende mammor

b) Båda föräldrarna sammanlagt

Anm.: Skattningar av modell 2. Föräldrapenninguttag mäts som ackumulerat uttag månad för månad efter folkbokföring i Sverige. Alla skattningar inkluderar samtliga kontrollvariabler (se bilaga C för detaljer). Mammor definieras som samboende om de bor tillsammans med pappan både folkbokföringsåret och året därefter. Snitt vid 24 månader för kontrollgruppen (de som bosatte sig hösten 2015/2016) är på individnivå 269 dagar för flyktingar/ skyddsbehövande, och 363 dagar på hushållsnivå.

Bilaga C: Ekonometriska modeller

För att fånga effekten av begränsningen i rätten till föräldrapenning i juli 2017 använder vi oss av en s,k, *difference-in-differences*-strategi (skillnader i skillnader). Mer specifikt skattar vi följande regressionsmodell (*modell 1*):

$$y_{it} = \alpha_t + \beta_t 2017_i + \theta_t H\ddot{o}st_i + \tau_t 2017_i * H\ddot{o}st_i + \lambda_i + \psi_t X_i + \varepsilon_{it}$$

där y_{it} representerar våra utfallsvariabler (uttag av föräldrapenning, inkomster från olika källor, deltagande i SFI och barnens deltagande i förskola). 2017_i är en indikatorvariabel som tar värdet 1 för personer som bosatte sig i Sverige 2017, dvs. det år som reformen genomfördes, och 0 för de som bosatte sig här övriga år. $H\ddot{o}st_i$ är en indikatorvariabel som tar värdet 1 för personer som bosatte sig i Sverige under hösten respektive år (efter den 1 juli), och 0 för de som bosatte sig här tidigare under året. Följaktligen fångar τ_t den genomsnittliga reformeffekten, genom att jämföra de mammor som folkbokfördes efter reformen med de som folkbokfördes innan, justerat för säsongseffekter. λ_i avser årseffekter (kohorteffekter) och fångar skillnader mellan de som bosatte sig i Sverige 2015 och 2016. X_i är ett antal kontrollvariabler. I samtliga analyser kontrollerar vi för födelseland, ålder, utbildningsnivå (4 kategorier), civilstånd, grund för uppehållstillstånd (6 kategorier), antal dagar mellan ansökan om uppehållstillstånd och folkbokföring, bostadskommun, antalet barn i olika åldersgrupper (<1, 1, 2–3, 4–7) vid folkbokföringsdatumet, och om individen har ett ofött barn vid datumet för folkbokföring (föds inom nio månader senare). Vi kontrollerar också för om mamman folkbokfördes samtidigt som minst ett barn, om pappan observeras i data och om pappan är svenskfödd.

Vi gör också analyser då vi tar hänsyn till att nyanlända föräldrar påverkades olika av reformen beroende på barnens ålder. För barn som fyllt ett år men inte två år vid bosättningsdatumet fick föräldrarna 280 färre dagar med föräldrapenning, och för barn som fyllt två år fick de 380 färre dagar. För barn som ännu inte fyllt ett år förändrades inte antalet föräldrapenningdagar. Dessa analyser baseras på följande regressionsmodell (*modell 2*):

$$y_{it} = \alpha_t + \beta_t 2017_i + \theta_t H\ddot{o}st_i + \sum_a \tau_{ta} 2017_i * H\ddot{o}st_i * Barn_{ai} + \lambda_i + \psi_t X_i + \varepsilon_{it}$$

Liksom i modell 1 avser 2017_i en indikatorvariabel som tar värdet 1 för de mammor som bosatte sig i Sverige det år som reformen genomfördes, och $H\ddot{o}st_i$ tar värdet 1 för de som bosatte sig i Sverige under hösten. τ_{ta} fångar en reformeffekt som här är specifik för mammor beroende på åldern på deras äldsta barn (under 8 år). Vi mäter åldern på det äldsta barnet vid bosättningsstidpunkten i intervallen <1, 1 och 2–7, och för varje familjetyp är reformeffekten även här en jämförelse mellan de som invandrade efter reformen jämfört med innan, justerat för säsongseffekter. λ_i fångar, liksom i modell 1 skillnaden mellan de som bosatte sig i Sverige 2015 och 2016. X_i representerar återigen ursprungsland, ålder, utbildningsnivå (4 kategorier), civilstånd, grund för uppehållstillstånd (6 kategorier), antal dagar till folkbokföring, bostadskommun, en indikator för ett ofött barn, om mamman folkbokfördes samtidigt som minst ett barn, om pappan observeras i data och om pappan är svenskfödd. Istället för antal barn i en viss åldersgrupp inkluderar vi indikatorvariabler för att det äldsta barnet är i någon av åldrarna <1, 1 och 2–7.